

Revista d'ensenyament de les Illes

PISSARRA

5 €

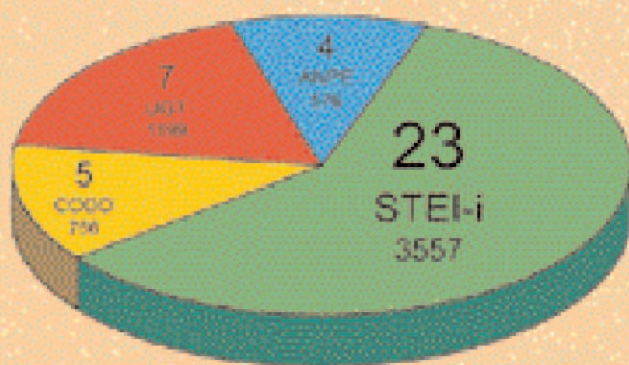
gener - febrer - març 2007

núm. 125

Sindicat de treballadores i treballadors de l'Ensenyament - Intersindical de les Illes Balears STEI-i

L'STEI-i
INTERSINDICAL

**torna a
guanyar
les eleccions**



LOGOPÈDIA I LA VEU

Acero villán, Paloma
Gomis Cañete, M^a Jesús
Tratamiento de la voz (llibre i CD)
 2006, 192 p., 22,12 €



Arriaza Mayas, Juan Carlos
Cuentos para la Educación Vial
 (Narraciones breves para hablar)
 2006, 126 p., 8,65 €

Sanz Borregón, Santos
E.AR Enseñanza de la articulación (llibre i CD)
 2005, 96 p., 34,62 €

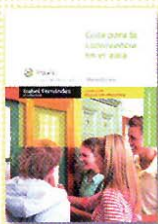
Arriaza Mayas, Juan Carlos
Cuentos para hablar con la "erre"
 (Narraciones breves para hablar)
 2006, 92 p., 6,25 €



CONVIVÈNCIA I CONFLICTES

Robert, Jocelyne
¡Que no se pasen contigo!
 2006, 96 p., 9,42 €

Fernández García, Isabel (coordinadora) i altres
Guía para la convivencia en el aula
 2006, 202 p., 13€



Martínez López, Miguel C.
Com abordar els petits i els grans conflictes quotidians
 2007, 133 p., 15,38 €



PEIRÓ, Salvador
Indisciplina y violencia escolar.
 2005, 344 p., 16 €

AVALUACIÓ

Sanmartí, Neus
10 ideas clave. Evaluar para Aprender
 2007, 142 p., 12,98 €



EDUCACIÓ INFANTIL

Tonucci, Francesco (compilador) i altres
A los tres años se investiga
 2006, 313 p., 14,42 €



Embat
 Llibres

NOVES TECNOLOGIES I EDUCACIÓ

Pérez, Anna
Redondo, Sabina
Projectes telemàtics a l'educació primària: un recurs per transformar l'escola
 2006, 113 p., 14,42 €

Cases, Jordi
Torrascasana, M. Roser
Les TIC a l'Educació Infantil
 2006, 119 p., 15 €

Cabero Almenara, Julio (Coord.)
Nuevas Tecnologías Aplicadas a la Educación
 2006, 343 p., 24, 86 €

PSICOPEDAGOGIA

Badia Garganté, Antoni
Mauri Majós, Teresa
Monereo Font, Carles
 (coordinadors)
La práctica psicopedagógica en educación no formal
 2006, 539 p., 34,62 €

Vázquez Reyes, J. María
Vázquez Uceda, Manuel (i altres)
Orientaciones para la elaboración del plan de apoyo.
Modelos de programación terapéutica
 2006, 369 p., 18 €

HISTÒRIA DE L'EDUCACIÓ

Arancil, Rafael
Segura, Antoni
Educació, MUNICIPIIS i República
 2006, 129 p., 14,42 €

LEGISLACIÓ

Fundación Ecoem
Ley Orgánica de Educación (LOE, 2006)
 2006, 142 p., 9,62 €

Riu Rovira de Villar, Francesc
LOE: Desafío y oportunidad
 2006, 478 p., 30 €

MALTRACTAMENT INFANTIL

Moreno Manso, Juan Manuel
Sánchez Márquez, Carmen
Alcántara Fernández, Ana M^a
Prevención del maltrato infantil en la familia
 2006, 221 p., 24,04 €

Editorial	5
L'STEI-i, la força majoritària a la mesa general de negociació de la CAIB	7
Resultats de les eleccions en l'àmbit estatal	10
Democràcia també significa participació	11
Bartomeu Cantarellas	
Projectes de Cooperants 2006 - ONGD Ensenyants Solidaris i STEI-i	12
Juan Rodríguez Recio	
Reforma educativa. Quina educació i per a qui: obligatorietat i qualitat	17
Bartomeu Cantarellas, Catalina Thomàs Galmés, Joan Lladonet	
25 llaços contra la violència cap a les dones	31
Secretaria de la dona de l'STEI-i	
SEMINARI "Globalització i desigualtats educatives"	33
Bartomeu Cantarellas, Maria Antònia Font, Joan Lladonet	
La matè por que (me inculcaron que) era mía... ..	44
Catalina Thomàs Galmés i Vellibre	
Reconeixement de mèrits al voluntariat lingüístic per a Joan Lladonet	50
Pere Polo Fernández	
Una proposta per a la música tradicional a secundària (i II)	53
Miquel Àngel Bauzà Fuster	
Projecte dels cavalls. El desig de conèixer coses noves	55
Judit Mascaró Pons	
La proposta didàctica del teatre de Produccions de Ferro	57
Toni Gomila Nadal, Pep Lluís Gallardo Llull	
Material elaborat i publicat recentment per l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i	59
Llibres i DVD	62

PISSARRA

Revista periòdica d'informació de l'ensenyament de les Illes Balears.

EDITA:



Sindicat de treballadores i treballadors de l'Ensenyament · Intersindical de les Illes Balears

Carrer Jaume Ferran, 58
07004 Palma

Tel. 971 90 16 00

Fax. 971 90 35 35

Pàg. WEB: www.stei-i.org

E-Mail:

mallorca@stei-i.org

llevant@stei-i.org

menorca@stei-i.org

eivissa@stei-i.org

CONSELL DE DIRECCIÓ**I REDACCIÓ:**

Biel Caldentey

Tomàs Martínez

Mariví Mengual

Pere Polo

Neus Santaner

Margalida Sarris

Sebastià Serra

COORDINACIÓ:

Joan Lladonet

S'agraeix la col·laboració de les autores i dels autors dels articles.

MAQUETACIÓ, COMPOSICIÓ**I IMPRESSIÓ:**

Escola de Formació en

Mitjans Didàctics.

C/ Marià Canals, 13

07005 Palma

Tel. 971 91 00 60

PUBLICITAT:

Jaume Ferran, 58

07004 Palma

Tel. 971 90 16 00

FOTOS:

Pere Polo

Polícia Local Palma

OCB

Internet

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió de les seves autores i dels seus autors.

Dip. Legal: PM 533/79

ISSN: 1133-052X



IMPRENTA Gráfima

OFFSET - IMPRESSIÓ DIGITAL

Passatge Ca'n Curt, 22 · 07005 Palma de Mallorca
Tel. 971 24 27 58 · E-mail: imp.grafima@telefonica.net



Informàtica Ciutat



Servei Tècnic
Venda d'Ordinadors
Servei a domicili

iciutat@arrakis.es

TEL: 971 289 898

FAX: 971 451 694

C./ De la Balanguera, 10 baixos
07011 Palma de Mallorca



Sairpa S.L.

industria gràfica de calvià

binder MAR

MANIPULADOS

Soluciones en impressió

DISSENY GRÀFIC - IMPRESSIÓ EN OFFSET
PLEGATS EN GENERAL - REVISTES COSIDES EN GRAPA
ENQUADERNACIÓ DE LLIBRES i CATÀLEGS EN RÚSTICA



C/. Illes Balears, 26 ■ 07180 Pol. Ind. Son Bugadelles (Santa Ponça - Calvià)
Tel 971 69 76 76 - 971 69 92 67 ■ Fax 971 69 76 79
E-mail sairpa@terra.es

editorial

Hem guanyat les eleccions, rebutjam l'Estatut docent

La majoria del professorat, a les eleccions sindicals a la junta de personal docent no universitari de les Illes Balears celebrades el 30 de novembre, ha volgut que l'STEI-i continuï essent el sindicat majoritari a l'ensenyament públic a totes les illes.

De 39 delegats, l'STEI-i n'ha obtingut 23; UGT, 7; CCOO, 5 i ANPE, 4. El percentatge de participació ha estat d'un 61,78% amb un total de 6.598 vots, sobre un cens de 10.764.

La feina feta durant els darrers quatre anys ha donat els seus fruits de manera espectacular, les constants i periòdiques visites als centres, les reunions informatives, el fet d'estar al costat del professorat, defensant els seus drets i encapçalant les seves reivindicacions i el treball diari per a la millora de l'ensenyament han estat els secrets de l'èxit.

El professorat vol un sindicat propi de les Illes que lluiti per la defensa de la llengua i cultura pròpies, que tengui una visió i un enfocament clarament progressista. Que estigui compromès en la lluita contra les desigualtats, la injustícia i la defensa dels sectors desafavorits. Un sindicat coherent que segueix la mateixa línia en tots els fronts en els quals actua.

L'estabilitat del professorat interí, l'establiment de mesures per a la conciliació de la vida laboral i familiar, l'aplicació d'importants millores a les plantilles i la millora de les condicions econòmiques i laborals han estat, juntament a l'oposició a la política educativa i lingüística del Govern, els principals objectius aconseguits a través de la nostra tasca. Des de l'STEI-i agraïm la participació del professorat en aquestes eleccions i la confiança dipositada en la nostra organització. Sense el vostre

suport i la participació activa en totes les campanyes reivindicatives, l'èxit de l'STEI-i no seria el que és. Per sisena vegada consecutiva l'STEI-i és la força majoritària per la qual ens comprometem a continuar treballant per a la millora de les condicions laborals del professorat, per la defensa de l'ensenyament públic, en català i per la cultura del nostre poble.

A les eleccions de Sanitat, cal ressaltar l'increment de vots que ha obtingut el nostre Sindicat, que ha passat de 4 delegats a 5. Aquest increment ha estat a causa que per primera vegada vàrem presentar candidatura a l'àrea de salut de Menorca i hi obtinguérem una delegada.

A les eleccions a la Junta de Personal de Serveis Generals (personal funcionari de la CAIB), l'STEI-i ha passat de 4 a 6 delegats. L'STEI-i s'ha convertit en la primera força sindical a la mesa general de negociació, tant en nombre de vots, com en el de delegats. A l'àmbit de l'ensenyament concertat i al privat, les eleccions sindicals segueixen les mateixes pautes normatives que qualsevol empresa privada, se celebren a cada centre de treball. Començaren el mes de novembre passat i està previst que no acabin fins a les darreries del vigent curs. Cal dir que, en general, també, les treballadores i els treballadors del sector segueixen donant a l'STEI-i el seu suport, a pesar de campanyes mediàtiques i de patronals en contra, d'entitats titulars que sovint "trien en molts de casos" les candidatures dels sindicats parapatronals. Així i tot els resultats segueixen atorgant a l'STEI-i la majoria de la representació i estam ratificant la nostra hegemonia. Esperam que es mantinguin aquests resultats fins al final dels processos. Una vegada més es demostra que l'STEI-i **és la força necessària!**



editorial

Després de les eleccions sindicals en l'ensenyament públic, on els STEs han estat la força més votada, el Secretariat de la Confederació dels STES-Intersindical ha dirigit una carta a la ministra d'Educació per exigir-li que retiri la proposta del MEC d'Estatut del Funcionari Docent no Universitari. STEs planteja a la ministra la necessitat que obri negociacions en la mesa sectorial d'Educació per atendre les reivindicacions del professorat. Així mateix, la confederació sindical considera necessari acordar, en la mesa sectorial, el desplegament de la llei d'educació pel ministeri i les comunitats autònomes, i en aquest sentit ha ofert la seva col·laboració.

Com s'ha insistit al llarg de la campanya electoral, el rebuig dels STEs a l'Estatut del Professorat del MEC es justifica perquè "la nova norma és regressiva i jerarquitzadora, i pretén introduir en la gestió de l'ensenyament públic i del seu professorat els mètodes de gestió de l'empresa

privada per fomentar la competitivitat entre els docents, ignorant que les tasques educatives impliquen necessàriament el treball en equip".

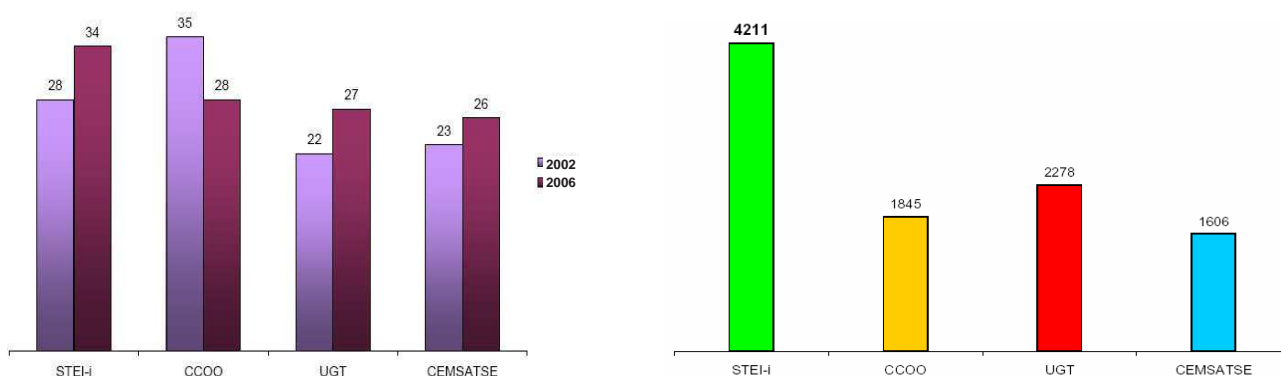
Entre el repertori de temes que cal negociar a la mesa sectorial, el Sindicat planteja abordar aspectes importants com el cos únic del professorat, l'augment en 250 euros del complement específic general -el que cobra tot el professorat-, el reconeixement i la retribució generalitzada de la tutoria, la prolongació indefinida del dret a la jubilació als 60 anys, la concreció i presa de mesures per a la millora de la convivència en els centres educatius, el reconeixement de les malalties professionals del professorat o la consolidació en l'ocupació del professorat interí.

Els STEs consideren que cal abordar aquestes i altres mesures "per dignificar la tasca d'ensenyar i per incentivar el conjunt de les treballadores i els treballadors de l'ensenyament".



L'STEI-i, LA FORÇA MAJORITÀRIA A LA MESA GENERAL DE NEGOCIACIÓ DE LA CAIB

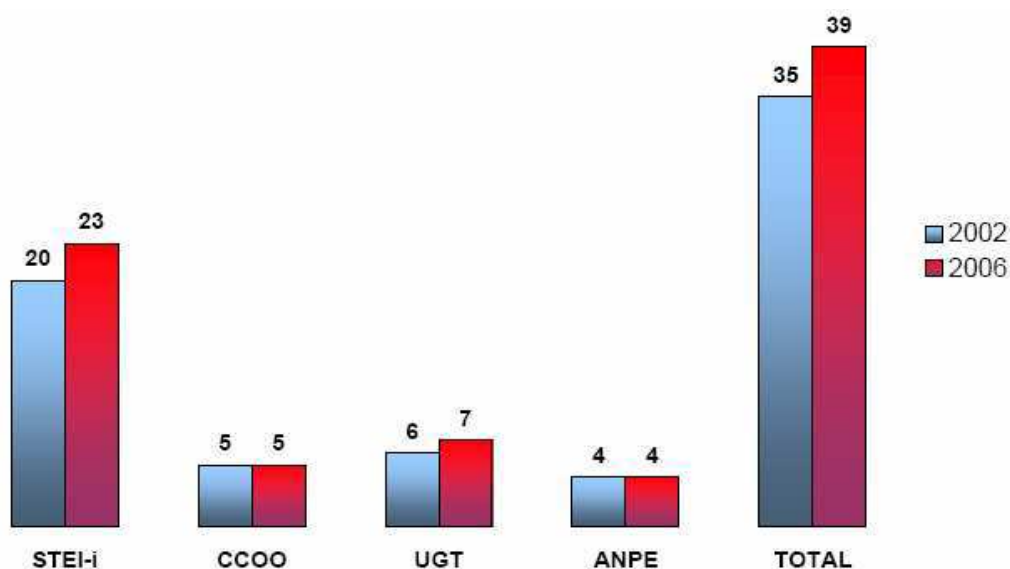
Després de celebrades les diferents eleccions a l'àmbit de la funció pública de les Illes Balears -educació, sanitat i serveis generals- l'STEI-i, tant en nombre de vots com de delegats, s'ha constituït en la primera força sindical.



L'any 2002 l'STEI-i va aconseguir 28 delegats, ara ha passat a 34, fet que ha confirmat la nostra hegemonia, no només en el càmput de vots, fet que ja es va produir l'any 2002, sinó també amb delegats.

L'STEI-i aconsegueix amb 4.211 vots -42,36%- esser la primera força sindical en l'àmbit de la mesa general que és la suma de la representació a educació, sanitat i funcionaris de serveis generals de la CAIB.

L'STEI-i AMPLIA LA SEVA MAJORIA A L'ENSENYAMENT PÚBLIC

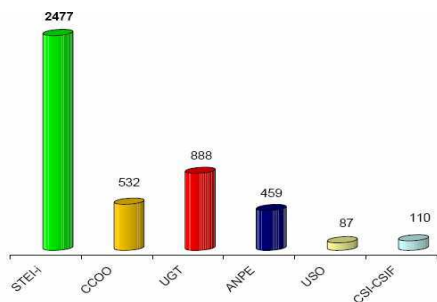


Tot i partir l'any 2002 d'un 57,14% de representativitat, a les eleccions de 2006, aquesta encara augmenta, passant al 58,97%.



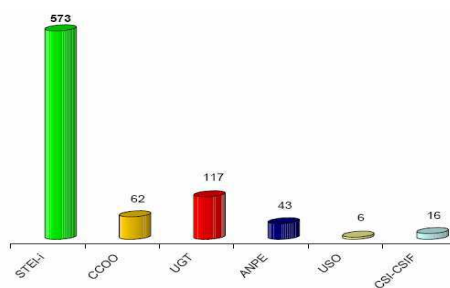
RESULTATS PER ILLES:

Mallorca



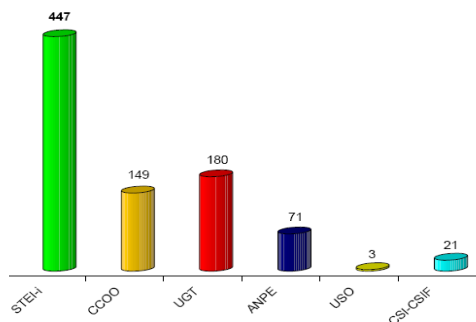
El nostre Sindicat ha obtingut el 54,40% sobre el total de vots a les diferents candidatures, a molta distància de la segona força sindical, quasi triplicant-la.

Menorca



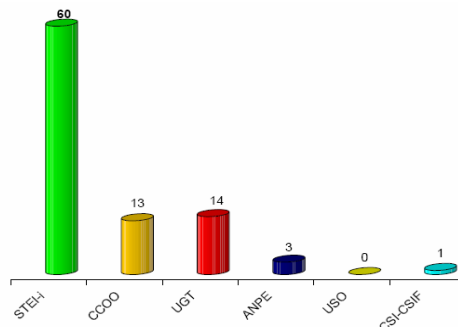
A Menorca ha continuat l'amplíssima majoria de l'STEI-i, amb un 70,13%, quasi quintuplicant la segona força sindical.

Eivissa



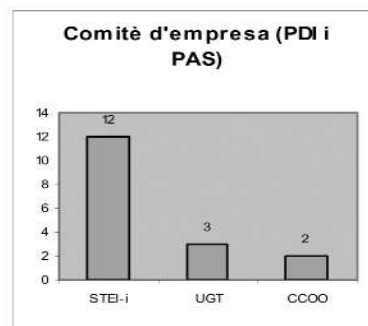
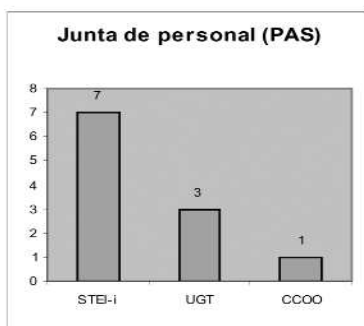
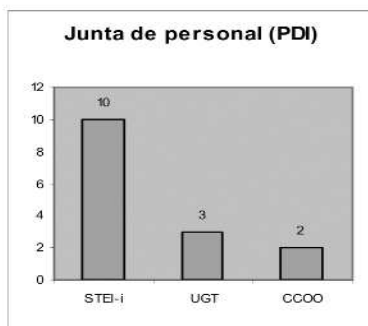
A Eivissa l'STEI-i ha augmentat la seva representativitat, confirmant-se com la primera força sindical amb el 51,32% dels vots.

Formentera



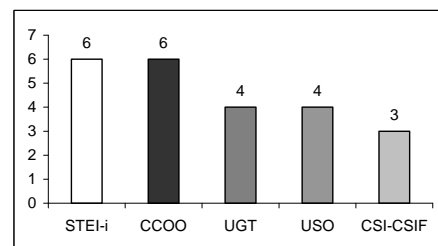
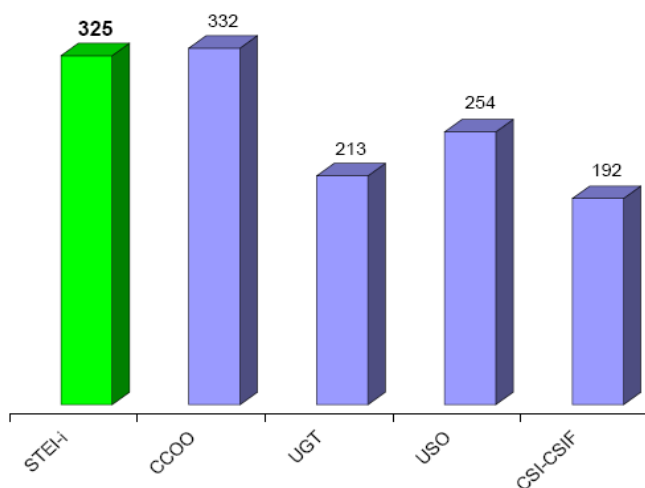
A Formentera hem obtingut el segon millor resultat de totes les Illes, amb el 65,93%.

ELECCIONS A LA UIB



L'STEI-i revalida i augmenta la majoria absoluta a les eleccions sindicals de la UIB i millora els bons resultats de 2002; ja que ha obtingut més de 2/3 dels delegats de personal (29 de 43 possibles).

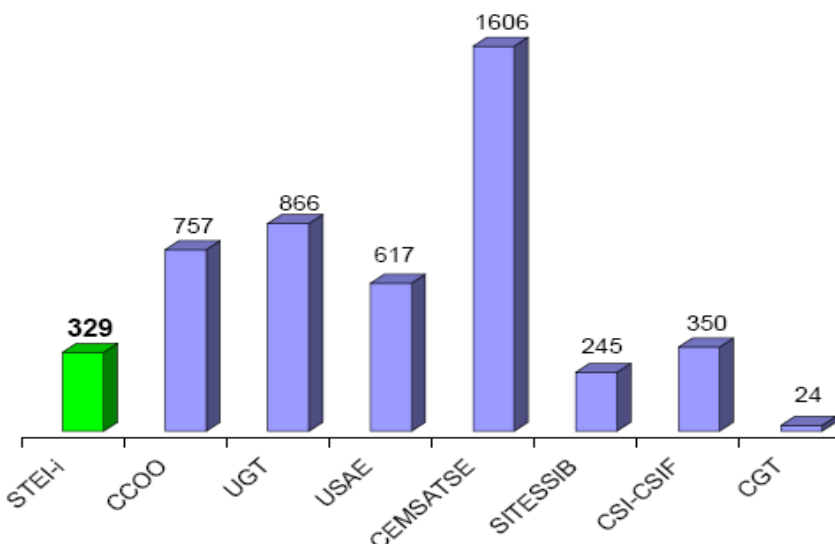
ELECCIONS A LA JUNTA DE PERSONAL DE SERVEIS GENERALS DE LA CAIB



	Delegats 2002	Delegats 2006
STEI-i	4	6
CCOO	7	6
UGT	4	4
USO	4	4
CSI-CSIF	4	3
TOTAL	23	23

L'STEI-i ha obtingut un ascens espectacular a aquestes eleccions i és l'únic Sindicat que ha millorat el resultat del 2002, amb un increment del 78,6%. Concretament ha passat de 182 vots el 2002 a 325 el 2006, i ha passat de 4 a 6 delegats. A més, l'STEI-interindustrial ha guanyat les eleccions a les meses corresponents a les conselleries d'Economia i Hisenda, Educació i a la demarcació d'Inca.

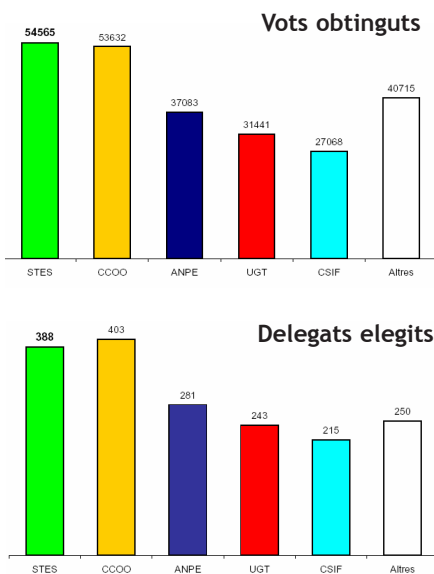
ELECCIONS A L'ÀMBIT DE SANITAT



A l'àrea de Mallorca, la nostra candidatura es convertí en la segona força sindical a l'àmbit d'Atenció Primària, i a la vegada fórem la primera força sindical a quatre meses electorals. L'increment en nombre de vots fou molt important, i hem passat dels 125 de 2002 als 260 d'ara (108% d'increment). En nombre de delegats passàrem de 2 a 3. A Serbasa, malgrat que hi perdérem un delegat, augmentàrem de 34 a 40 vots, tot i la reducció de plantilla (de 15 delegats ha passat a 11). □

RESULTATS DE LES ELECCIONS EN L'ÀMBIT ESTATAL

Els Sindicats de Treballadores i Treballadors de l'Ensenyament (STEs-I) han guanyat en el conjunt de l'Estat espanyol les eleccions sindicals de l'ensenyament públic no universitari del 30 de novembre de 2006. Finalitzat el recompte de vots, els resultats són: STEs-I: 54.565; CCOO: 53.632; ANPE: 37.083; FETE-UGT: 31.441 i CSIF: 27.068. Pel que fa al nombre de delegats, la distribució és: CCOO: 403; STEs-I: 388; ANPE: 281; FETE-UGT: 242; CSIF: 216. Falten les eleccions d'Euskadi i Navarra (maig).



Comunitat	Deleg.	CENS	Emesos*	% Part.	STEs		CCOO		ANPE		CSIF		UGT		ALTRES		
					vnts	del	vnts	del	vnts	del	vnts	del	vnts	del			
ANDALUCIA	326	93915	52149	55,78	10929	74	7033	48	7258	46	6495	42	13960	84	131		
ARAGON	81	13273	8831	66,61	1602	16	345	7	2207	23	1701	18	1106	9	121		
ASTURIAS	41	11230	6338	56,44	1608	18	1776	9	1756	9	507	4	1205	9	138	0	131
CANTABRIA	31	6497	4448	68,5	1762	13	491	4	1318	9	758	7	446	3	0	0	
CAST. Y LEÓN	194	75733	16447	21,71	4676	13	2190	27	2088	25	3017	36	2424	29	1819	23	141
CAST. LA MANCHA	147	27883	17259	61,9	2594	32	3028	27	4829	45	3721	33	1999	20	91	0	151
CATALUNYA	176	66268	28565	43,10	11038	78	7502	48	1013	7	508	3	2377	15	4629	25	161
EXTREMADURA	66	14776	10107	68,4	374	8	1783	13	1121	9	2889	21	1300	10	1929	13	171
GALICIA	136	31435	23083	73,4	1764	14	4150	27	2539	17	673	3	3444	22	8422	53	181
ILLES BALEARS	39	10766	6650	61,78	397	13	756	5	576	6	188	0	1199	7	96	0	191
CANARIAS	86	24899	14722	59,12	3183	19	2815	18	2233	15	152	0	903	5	4829	30	1101
MADRID	185	34949	19925	57,04	1497	14	7345	72	5099	48	1967	21	2568	25	566	3	1111
R. MURCIA	53	17634	11951	67,77	2482	11	2330	11	3354	16	814	4	1137	5	1576	6	1101
PAIS VALÈNCIÀ	151	61773	31433	50,88	1894	16	4564	33	3833	20	2499	13	2981	15	1899	7	1131
LA RIOJA	25	3186	2473	77,67	184	1	662	5	398	4	346	4	507	5	175	2	1141
CEUTA	21	1200	1047	87,25	8	0	474	10	77	2	19	0	374	8	0	0	0
MELILLA	21	1268	867	68,3	134	0	137	6	56	1	100	3	192	5	0	0	0
TOTAL	1779	650.978	266.256	40,9	36.545	388	53.632	403	37.083	281	27.068	216	31.441	242	27.068	250	1.011

En aquestes eleccions, s'han triat molts més delegats que el 2002, sobretot per l'extraordinari increment de Madrid, que distorsiona de manera decisiva el còmput estatal. En aquesta comunitat autònoma, s'ha passat dels 75 delegats el 2002 a 185 el 2006, i d'una a cinc juntes de personal. Aquest increment hauria d'haver-se aplicat en altres comunitats, per mitjà d'una normativa reguladora del procés i l'establiment de criteris d'homogeneïtat de la representació, i no només a Madrid, una circumstància que beneficia CCOO i ANPE, dues de les cinc organitzacions que compten amb representació en el conjunt de l'Estat. A Madrid, els resultats electorals són encara provisionals perquè tres sindicats -CSIF (Administració Pública), CSIT i USO- les han impugnades al·legant que les noves juntes de personal no s'han constituït legalment.

Els STEs confirmen la trajectòria ascendent dels anteriors comicis, augmenten els vots i els delegats i guanyen les eleccions en set territoris, en alguns de manera contundent: Illes Balears, País Valencià, Catalunya, Astúries, Castella i Lleó, Canàries, Cantàbria i Melilla. Igualment, STEs experimenta increments importants a Múrcia i a Galícia, on l'STEG duplica la seva representació i es

confirma com a força emergent en el panorama sindical gallec. En la resta de l'Estat, el suport a les candidatures dels STEs es manté en un nivell satisfactori. L'ampli suport del professorat a les propostes dels STEs i a la seva acció sindical desplegada des de 2002, expressa la identificació de la majoria amb el diagnòstic i les propostes del Sindicat davant els problemes de l'escola pública, així com l'esgotament progressiu d'altres models sindicals d'organitzacions capaces de signar acords en representació del professorat sense consultar-li-ho ni atendre les seves necessitats, com per exemple l'Acord del 25 d'octubre de 2005 signat amb el MEC, encara pendent de la seva aplicació en alguns aspectes, com l'increment de 60 euros per al professorat.

Continuarem lluitant perquè es dignifiqui la tasca d'ensenyar i donarem suport a l'escola pública sense reserves, perquè només l'escola pública garanteix una educació de qualitat per a tot l'alumnat. L'organització ha sol·licitat formalment a la ministra d'Educació que retiri el projecte d'Estatut Docent perquè, com els STEs vàrem explicar en la campanya electoral, "és inacceptable una regulació laboral que introdueix un sistema de carrera professional regressiu i amb criteris de mercat". □

DEMOCRÀCIA TAMBÉ SIGNIFICA PARTICIPACIÓ

Bartomeu Cantarellas

Democràcia és, entre d'altres coses, participació, i la participació no s'ha de considerar sols com un dret, sinó que hauria d'entendre's també com un deure, deure cívic i ciutadà. Ens estam acostumant, i no se si és bo, a veure que en qualsevol elecció -política, sindical, social...- les dades de l'abstenció són molt altes. És convenient la nostra indiferència? Aconseguir hàbits, actituds i comportaments democràtics hauria de ser un dels nostres principals objectius. Es corre el perill de la rutina -l·ligada al desinterès- de votar o no cada uns quants anys i la resta del temps, no pensar-hi més. D'aquesta manera la relació entre elector i elegit s'esvaeix, perquè el primer ja ha complit la seva funció i el segon s'ha acostumat a sentir-se investit per a tots els assumptes que l'atenyen i per a tot el temps que dura la seva elecció. Complir o no els compromisos i les promeses fetes es torna fàcilment qüestió secundària. El debat, la consulta, la reflexió, el contacte estret i seriós -no folklòric, culinari o inaugural- dels representants elegits amb els electors deixen d'existir; i certs retrets, certs recordatoris de compromisos o promeses es reben com a actituds d'animadversió.

Ara bé, totes aquestes raons -i altres- no ens poden fer oblidar el que deia al principi sobre els deures cívics i ciutadans. A les passades eleccions de representants sindicals a l'ensenyament públic s'ha cercat, com en altres ocasions, facilitar l'acte de votar: retribuir el vot amb reducció d'horari lectiu durant aquella jornada -amb l'oposició ferma a la modificació dels horaris per part d'algunes associacions de mares i pares- i constituir un nombre prou important de meses electorals. Així i tot hi ha hagut un 38% de no participació, tot i ser més elevada aquí que la mitjana de l'Estat espanyol. Arribats aquí convindria que reflexionàssim sobre aquesta qüestió.

Existeixen uns centres escolars que volen la participació dels membres de la comunitat educativa i animen a votar a les eleccions per elegir representants en els consells escolars. Hi ha escoles i instituts que en alguns casos han fet coincidir la data del 30 de novembre, dia de les eleccions sindicals, amb claustres i votacions per triar representants de professorat i alumnat. El sector docent -el professorat- té com a funció prioritària la de formar els ciutadans i ciutadanes de demà. L'escola és un

"...s'ha cercat, com en altres ocasions, facilitar l'acte de votar: retribuir el vot amb reducció d'horari lectiu durant aquella jornada..."

Una vegada més l'abstenció s'ha tornat a fer present, ara a les eleccions sindicals; i m'estic referint en concret a les del sector docent, dins la Funció Pública. Tot i que els resultats s'han de considerar molt bons des de la candidatura de l'STEI-i de la qual jo n'he format part, tot i el 53% de vots obtinguts per la nostra organització, tot i l'increment de delegats i la satisfacció pel reconeixement de la feina ben feta, tot i..., em preocupa l'índex d'abstenció: un 38% és una xifra, al meu parer, excessivament alta de no participació. No és major, ni molt manco, que la que es dona a tantes eleccions d'altres sectors i instàncies, però sí que és una xifra preocupant per altres circumstàncies: perquè pot significar rutinització, desinterès, indiferència, perquè pot significar desconexió entre les organitzacions i les bases -tant afiliades com no-, perquè pot significar que es considera que la tasca sindical és merament burocràtica...

àmbit que ha de fomentar la participació, el debat i la convivència, que ha de transmetre valors, que ha de donar a conèixer els drets i els deures de la ciutadania que forma, ¿es pot permetre no entendre la participació democràtica -i no sols un dia de votacions, però aquest dia també- si no com una obligació, sí, almanco, com un deure? Ningú no ens pot obligar a votar una determinada opció política o sindical ni a ningú se li ha de recordar l'existència del vot en blanc; però crec que sí caldrà considerar la conveniència democràtica d'exercir el dret de votar. El sistema democràtic és perfectible i s'ha de lluitar per millorar-lo. Una de les maneres de fer-ho és amb la participació en l'acte de votar. Usar les paraules i els fets és molt millor que el silenci, el menfotisme i el desinterès. Per nosaltres mateixos i per la funció que tenim l'obligació de desenvolupar, la participació pot arribar a ser una exigència que en el futur se'n pot reclamar. □

PROJECTES DE COOPERANTS 2006 - ONGD ENSENYANTS SOLIDARIS I STEI-i

Juan Rodríguez Recio

*Coordinador dels projectes de Cooperació
de l'ONGD Ensenyants Solidaris i de l'STEI-i*

Fa ja 12 anys que des de l'STEI-i es va promoure l'intercanvi d'experiències amb docents d'Amèrica Llatina. Amb l'experiència adquirida en aquest procés i el treball conjunt amb l'ONGD Ensenyants Solidaris, el model durant aquest any 2006 s'ha estès a diferents àmbits: capacitació de docents, educació no formal i salut i defensa dels drets humans.

L'objectiu general consisteix a potenciar el nivell educatiu dels docents del país del sud i l'acompanyament en els processos en defensa dels drets humans.

Altres objectius específics són:

- ⇒ Formar docents
- ⇒ Fer aportacions a l'educació no formal de dones i grups desfavorits
- ⇒ Aportar recursos didàctics
- ⇒ Treballar i intercanviar dinàmiques, metodologies i organització dins les aules
- ⇒ Donar suport a les comunitats i als seus drets fonamentals
- ⇒ Dissenyar i impartir cursos i seminaris formatius al professorat d'Amèrica Llatina.
- ⇒ Sensibilitzar els centres escolars de les Illes i la resta de població a partir de l'experiència i estada viscuda a l'altre país.



Quadres resum dels projectes executats:

Capacitació de docents a Guatemala amb el Soci Local STEG (Sindicat de Treballadors d'Educació de Guatemala)

Cooperants	11
☛ Tallers impartits	115
☛ Docents assistents	4.250
☛ Alumnes de Magisteri assistents	400

Suport educatiu a Associacions de Drets Humans a Guatemala amb els Socis Locals ADEHGUA

Cooperants	12
☛ Tallers impartits	83
☛ Comunitats assistides	8
☛ Assistents	2.321

Suport tècnic a organitzacions magisterials amb els socis locals AEN i SEFCA (Guatemala) i IPP (Perú)

Cooperants	10
☛ Tallers impartits	83
☛ Comunitats assistides	4
☛ Assistents	1.820



Enguany hem comptat de nou amb professionals sanitaris que han acompanyat els treballs ja iniciats d'educació per a la salut que realitzam a comunitats desarrelades de Guatemala. S'ha de destacar la consolidació de la feina a Perú que poc a poc ens obre una porta per conèixer de més a prop la realitat del país.

Des de la meua funció de coordinador vull donar les gràcies a tots els socis locals, que ens varen acompanyar, organitzar i donar suport en totes les tasques; hi ha molts de noms propis i es podria fer una llista molt llarga, però s'ha de destacar com cada any

a Celia, secretària de l'STEG, a tot el personal d'ADEHGUA, a la gent de l'Ixcan, als amics i amigues de Perú, a Mauricio del COLPROSUMAH a Hondures, i a moltes més persones que donen sentit al nostre projecte de cooperants.

Personalment he de manifestar que he realitzat tallers de microcrèdits amb els companys d'ADEHGUA, he participat en seminaris i en l'elaboració de projectes. Crec que és important donar a conèixer les impressions dels voluntaris, però com que l'espai d'aquesta crònica és escàs, adjuntam tres memòries resumides:

Hondures

Els mesos anteriors al viatge, els voluntaris realitzàrem un curs i un seminari específic per formar-nos com a cooperants, per tant, la nostra tasca va començar gairebé un any abans de la nostra partida, preparant el projecte i coneixent una mica les peculiaritats de cada país on aniríem. Després d'aquests mesos de preparació tot estava a punt per a la partida, encara que pel que no estàvem preparades era per a les olors, per als sons, per a la gent, per als paisatges... i tot allò que va fer que fos una experiència que no oblidarem mai.

*El nostre taller anomenat **El joc com a eina educativa** tenia l'objectiu de donar a conèixer noves formes de treball dins les aules. La nostra estada a Hondures va ser de quatre setmanes, on treballàrem a diferents ciutats com San Pedro Sula, Tegucigalpa, Danlí i Santa Bárbara.*

La nostra jornada començava a les 6 del matí, i després d'un autèntic berenar a base d'ous, mongetes, truites i cafè, ens dirigíem a una escola on acudien mestres de tot el departament per rebre la capacitat. El taller finalitzava a les 12 i ens anàvem a dinar acompanyades d'alguns mestres, els quals aprofitaven per demanar-nos coses de la nostra illa, de com eren les nostres escoles, els alumnes... A l'horabaixa visitàvem alguns centres educatius, passejàvem pels mercats, museus, carrers...

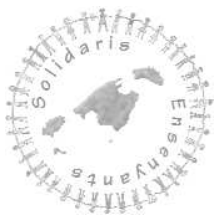
A mesura que passaven els dies ens adonàvem de les grans diferències que existeixen entre el seu país i el nostre i al mateix temps la gran quantitat de coses que tenim en comú.

A l'àmbit educatiu poguérem conèixer de prop les dificultats a les quals s'enfronten cada dia els mestres: classes massificades, sous baixos, manca de material a les aules... i a més d'això, haver de conviure amb la violència i la por a causa de grups de delinqüents organitzats, que en moltes ocasions han acabat amb la vida d'alumnes i mestres, anomenats "maras".

Així i tot, els mestres i professors tenen força per lluitar pels seus drets i pels drets dels seus infants. Nosaltres en poguérem ser testimonis participant en diferents manifestacions que es generaren en tot el país.

Després d'aquestes setmanes, encara que som conscients que la nostra aportació ha estat mínima, podem dir que el que hem rebut ens ha fet créixer i adonar-nos que la cooperació no acaba en aterrar en la nostra terra, sinó que és aquí on hem de ser solidaris en el dia a dia i valorar tot el que tenim...

Paz Sánchez-Lafuente Lahulla (professora de llengua estrangera)
i M. Antònia Marroig Colom (mestra d'educació física), cooperants a Hondures



L'ixcán. Guatemala

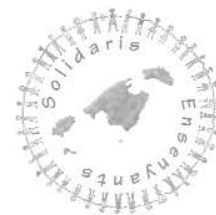
La gent de Guatemala, amb la seva manera de ser, ha fet que fos molt més que un intercanvi. Amb ells he après de les coses senzilles de la vida, he valorat el pas del temps i els paisatges verds. M'han captivat les mares amb els seus fills i la relació afectiva que estableixen. La motivació dels mestres per ensenyar cada dia millor crec que és la força per seguir endavant tot i les dificultats que es troben en el dia a dia. Així i tot, tenen mancances en qüestions com la metodologia i també desconeixement de com aprofitar al màxim els recursos que tenen a l'abast a la seva comunitat. Els milers d'ulls que de sobte et miraven i desapareixien amb vergonya darrera un altre... però tot i que la nostra estada només fos d'una setmana, ens agafaven confiança per jugar i posar en pràctica tot el que els ensenyàvem.



Crec que va ser clau la nostra capacitat d'adaptar-nos a la situació particular de cada comunitat tant per a les capacitacions com alimentació i hospedatge, que en cada cas varen ser diferents.

Això sí, en tots els casos vàrem poder complir amb el nostre objectiu personal de conèixer la realitat de Guatemala des dels propis guatemalencs i establir relacions afectives amb alguns d'ells que han fet la nostra estada més enriquidora encara.

Patricia Gomà Casas (suport terapèutic), cooperant a Ixcán, el Quiché, Guatemala



Petén. Guatemala

Al llarg de l'estada al país, ha estat notòria la calidesa mostrada pels diferents socis locals, tant pel que fa a l'interès pel benestar de la meua companya de viatge i meu, com per al correcte funcionament de les capacitacions.

Raquel Márquez (mestra d'educació especial), cooperant STEG a Guatemala.

També va suposar una dificultat el llenguatge, per molt que t'avisin que hi ha paraules que no es poden dir, com "coger", és complicat no dir-les, sobretot quan fas un taller amb moltes danses on contínuament els participants han d'estar agafant-se.

Alfred González (mestre de música), cooperant STEG a Guatemala.

Quan ens referim a l'STEG (Sindicat de Treballadors de l'Educació de Guatemala), s'ha de dir que du endavant una tasca força important dintre la lluita social, lluita on són fonamentals els mestres, ja que l'educació és l'inici del canvi i de les futures millores.

La seva mirada crítica serveix per planificar projectes engrescadors i noves propostes que podrien garantir una bona educació en el país.

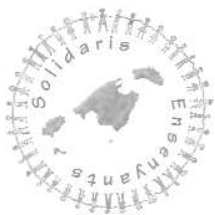
Sandra Icasuriaga Dols (mestra d'educació infantil), cooperant STEG a Guatemala.



El que té més valor d'aquesta experiència és haver pogut estar en contacte directe amb la gent de Guatemala, per poder conviure amb ells, escoltant les seves experiències i explicant també les nostres. En el transcurs de la nostra aventura per terres "xapines" ens hem trobat amb moltes persones i amb les seves corresponents biografies: el profe Fito, n'Alicia, na Rocio, en Julio, n'Irayda, n'Ana, en Mario, els mestres que han realitzat el taller... A partir d'ara, ells també formen part de la meua biografia i, des d'aquí, els vull agrair tot el

que han fet per nosaltres. Mai no oblidaré les seves curiositats sobre la vida mallorquina, les seves anècdotes, la seva hospitalitat, l'ajuda incondicional, les rialles, les ganes d'aprendre, les conversacions, la lluita, la il·lusió...

Margalida Forteza Cortès (mestra d'educació especial), cooperant STEG a Guatemala.



ADEHGUA. Guatemala

Un altre punt positiu és que ells tenen així l'oportunitat de conèixer gent d'altres cultures . Les comunitats gaudeixen de tenir cooperants per allà. Si són persones inquietes demanen com és Espanya, com vivim...

Cristina Camacho Belenguer (enginyera agrícola) Eivissa.



Aquest viatge ha estat una gran experiència on he après moltes coses. El fet de conèixer un país tan llunyà, una cultura amb costums tan diferents, m'ha fet aprendre que es pot viure simplement amb el que és necessari, deixant a banda aquests elements que a Occident ja se'ns han fet imprescindibles: el telèfon mòbil, el cotxe, la televisió...

Jaume Janer Bover (mestre d'educació física).

Ens va commoure el fet que molta gent no té gaire diners per arribar a fi de mes, però et convida a casa a berenar o a beure un cafè i sempre que et conviden has d'anar-hi i acceptar allò que t'ofereixen, ja que sinó és una ofensa per a ells. La veritat és que ens van cuidar molt bé.

Maria Cardell Bauza (mestra d'educació física).



Quant a l'acompanyament amb els promotors de salut, destacar la possibilitat que hem tingut d'observar la realitat del seu sistema sanitari, i comprovar les deficiències del mateix, i la seva capacitat d'adaptació a aquestes característiques, en funció dels seus escassos recursos i circumstàncies. Hem constatat que, al principi, les expectatives que tenen dels cooperants sanitaris estan basades en la nostra participació totalment activa, de labor assistencial. Aconsegüim que aquesta visió quedés relegada, i vàrem poder fer-los veure que la nostra idea de cooperació estava orientada a l'acompanyament i intercanvi de coneixements, que sol ser més útil i coherent que la mera substitució de la seva labor per un temps limitat. Agraïm aquesta oportunitat que se'ns ha donat.

Javi García, Carlos Roca i Sara Leal (A.T.S) Xisca Artigas

Aquests comentaris i altres són un resum de l'eix d'actuació que pretenem consolidar cada any que passa; no vull acabar l'article sense donar les gràcies una altra vegada a totes les persones d'allà i també a les d'aquí, que han col·laborat a l'execució amb èxit d'aquests projectes i que sempre han estat en contacte amb els cooperants i han resolt els seus

dubtes, també a les persones que treballen en el camp de la cooperació dins Ensenyants Solidaris i a l'STEI-i. Realment, organitzar i fer el seguiment de tots els cooperants ens suposa una feïnada, però quan finalitza ens sentim contents pels resultats obtinguts.

Fins l'any que ve. □

REFORMA EDUCATIVA QUINA EDUCACIÓ I PER A QUI: OBLIGATORIETAT I QUALITAT

Bartomeu Cantarellas
Catalina Thomàs Galmés
Joan Liadonet

Durant els dies 16, 17, 18, 23, 24 i 25 d'octubre i de 17,30 a 21 hores, es va celebrar aquest curset sobre la reforma educativa, amb la participació de més de 60 persones inscrites, i una mitjana de 45 assistents a cada sessió. Aquest curs va ser organitzat per l'STEI-i, dirigit pel Sr. Pere Polo i coordinat pel Sr. Bartomeu Cantarellas.

Estructura de les etapes educatives

El dilluns, dia 16, a les 17,30 hores es va inaugurar el Curs, a càrrec del Sr. Pere Polo, director de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i i president d'Ensenyants Solidaris, amb l'assistència del Sr. Bartomeu Cantarellas, coordinador del curs i del Sr. Paulí Aguiló, secretari d'Acció Sindical de privada de l'STEI-i.

Pere Polo va començar la seva intervenció dient que avui s'està pervertint el sistema democràtic amb l'ajuda de molts de sectors de la societat, com per exemple, alguns mitjans de comunicació, que en lloc d'estar al servei de l'ètica, estan al servei de la mentida, igual que ho fan alguns partits polítics. A la

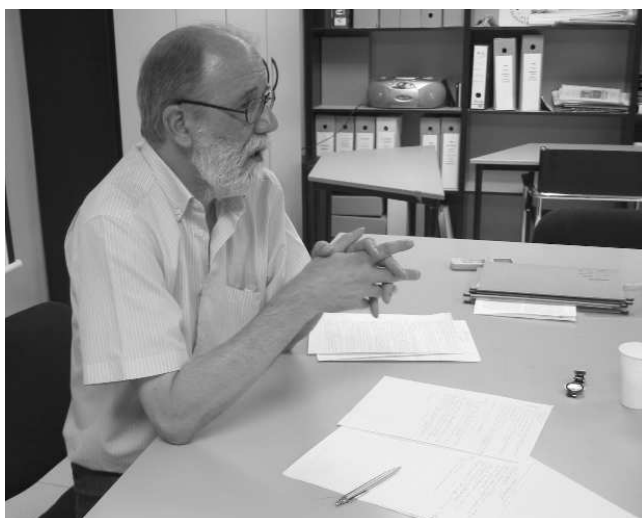
consigna de repetir una mentida fins que es cregui que és veritat hi hem d'afegir el fet de qüestionar tot el que fan els altres. Dins aquesta línia se solen qüestionar moltes lleis, ja que no s'acaben d'aplicar, o bé perquè no tenen consens social suficient o bé perquè no hi ha el pressupost necessari, així, la LOGSE no es va acabar d'aplicar per les dues raons abans esmentades. La majoria de fets que ocorren només s'analitzen superficialment, cosa que ha ocorregut amb l'Informe Pisa, que només s'han mirat els resultats i l'avaluació final. S'intenta solucionar els problemes començant la casa per la teulada, és a dir, fent una prova en acabar l'ESO o en cursos determinats, i no se sap què es farà quan s'hagi feta, en lloc d'analitzar profundament tot el sistema educatiu i què ocorre dins la mateixa societat.





Després va presentar el altres dos membres de la taula rodona i va anunciar que farien la seva intervenció per parlar de *l'Estructura de les etapes educatives*, i que al final hi hauria col·loqui perquè tots els assistents hi poguessin intervenir.

"...ja que els canvis es van produint al llarg del temps i l'escola va sempre darrere dels avanços socials i intenta adaptar-se a la societat."



Bartomeu Cantarellas va iniciar la seva intervenció fent un recorregut per les diferents lleis d'Educació, des de la Llei Moyano del segle XIX fins a la LOE actual. Va apuntar que un dels problemes principals és la manca de recursos destinats a l'educació i que l'escola és incapaç de donar resposta a les demandes de la societat, és a dir, es fan moltes reformes perquè tot segueixi igual. Va explicar que a les escoles, les avaluacions haurien de servir per confirmar o modificar les programacions i per poder millorar l'ensenyament; que s'haurien de fer avaluacions del sistema educatiu per poder adaptar-lo a les necessitats, i que dades d'avaluació quantitativa n'hi havia tantes com volguéssim: sobre alumnat, sobre escolarització, sobre resultats, etc., però dades d'avaluacions qualitatives, no n'hi havia gaires; per tant, no es podia pretendre una educació de qualitat, si no existia aquest tipus d'avaluació prèvia.

També va recordar que l'objectiu d'aquest curset era analitzar com ens trobam ara respecte de la reforma educativa i que encara no podíem analitzar el grau de consecució dels objectius, ja que els canvis es van produint al llarg del temps i l'escola va sempre darrere dels avanços socials i intenta adaptar-se a la societat. També va incidir sobre el tema de la importància dels mitjans de comunicació i d'Internet, i que avui l'escola té menys capacitat d'impartir informació que la resta de la societat. Que la immigració, la globalització i la caducitat de la informació plantejaven a l'educació nous reptes i que era necessari analitzar quins aprenentatges s'haurien de fer.

Paulí Aguiló va dir que l'estructura de les etapes educatives es podia fer comparant les diferents lleis i va fer menció de la incidència que havien tengut les polítiques de diferents governs i que mai no s'havia acabat de fer una llei totalment democràtica i oberta per por a l'església i als militars. Després va explicar que el neoliberalisme que s'ha anat consolidant, juntament amb una sèrie d'organismes internacionals com el GATT, l'OMC, el G8..., han aconseguit que es retallés la participació de la comunitat educativa en els diferents aspectes de l'educació. Les transnacionals se n'han adonat que l'escola es pot convertir en un gran negoci i s'han posat en marxa una sèrie d'estratègies per aconseguir la privatització de l'ensenyament públic. Va explicar els models de les escoles anglosaxones que són els que orienten tot aquest procés que pretén mercantilitzar l'ensenyament. Va anar explicant l'evolució soferta a través de les





diferents lleis de l'educació, de com s'ha anat retallant la inversió en educació a l'Estat espanyol i s'ha posat l'escola pública en el camí de convertir-se en subsidiària de l'escola concertada. Ha parlat dels canvis que s'havien fet en les diferents lleis i en l'educació infantil, primària i secundària i de la seva estructuració, de com aquestes havien tractat el tema de la religió, dels diferents currículums i de la gestió dels centres que tendeix a ser cada dia menys democràtica.

Durant el poc temps que hi hagut de col·loqui, s'ha afegit que serà necessària la mobilització per impedir el deteriorament de l'ensenyament i per aconseguir la garantia d'una millor qualitat educativa.

"Va asseverar que si a secundària no se superava el sistema d'ensenyament centrat en les matèries, no es podria millorar la tasca que es realitza."



El currículum ara i aquí: quins problemes planteja i cap a on s'ha d'anar per solucionar-los

El dimarts, dia 17, a les 17,30 hores es va iniciar la taula rodona que havia de tractar el tema *El currículum ara i aquí: quins problemes planteja i cap a on s'ha d'anar per solucionar-los*. Va moderar-la el Sr. Bartomeu Parets, secretari d'Acció Sindical d'ensenyament públic de l'STEI-i, el qual va presentar les persones que la formaven: El Sr. Bernat Sureda, professor de la UIB, que havia de parlar sobre *Els àmbits de participació: estatal, autonòmic i específic de cada centre*; el Sr. Joan Jordi Montaner, professor de la UIB i director de l'ICE, la intervenció del qual havia de tractar el tema de *la definició d'objectius educatius en termes de capacitat i la seva avaluació*; la Sra. Àngels Cardona, de la Secretaria de la Dona de l'STEI-i, que havia de tractar *els temes transversals en el currículum* i el Sr. Miquel Palou, professor d'ensenyament secundari, que havia d'explicar *L'elaboració de material didàctic*.

Bernat Sureda va explicar quines eren les competències dels organismes estatals i autonòmics respecte del currículum i després va definir-lo. Va parlar sobre l'Informe Pisa que va deixar l'educació a l'Estat i a la





Comunitat en un nivell baix i va dir que no tenia res a veure el que s'havia avaluat amb allò que s'ensenyava a les nostres escoles, que les preguntes de matemàtiques que s'havien formulat no eren més que problemes funcionals de la vida quotidiana. Va asseverar que si a secundària no se superava el sistema d'ensenyament centrat en les matèries, no es podria millorar la tasca que es realitza. Que el sistema educatiu rebutjava els joves perquè els oferia el mateix que en el segle XIX. Que el principal problema del currículum és que molts de continguts que s'ensenyen, després no serveixen per res en la vida adulta.

Joan Jordi Muntaner va tractar el tema de la programació i va dir que així com érem capaços de programar-nos un viatge, igualment s'havia de fer amb allò que interessava que aprenguessin els alumnes, les capacitats que s'havien de desenvolupar i conèixer quin grau d'execució s'aconsegua. Va incidir sobre la necessitat de reflexionar sobre el que s'havia de fer en una classe, ja que la programació és un guió flexible i obert. Que la creativitat i la programació no eren incompatibles i que la improvisació només era bona en situacions esporàdiques. Que és necessari adequar-la a la diversitat d'alumnes que hi ha a les classes i que no es pot atendre la diversitat sense programar. També va assenyalar que quan algun alumne no aprèn, s'han de canviar els mètodes, les tècniques, els recursos, etc., és a dir, s'ha de modificar la programació. I finalment ens va dir que els objectius han de ser flexibles i ens han de servir per desterrar una posició etnocèntrica i homogeneïtzadora i per reconèixer el caràcter dinàmic que té el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Àngels Cardona va exposar que volia abordar la qüestió curricular des de la igualtat de sexes i al mateix temps va demostrar que a través del temps i en totes les lleis s'havien invisibilitzat les dones en el currículum i va anar explicant com havia anat evolucionant la coeducació en el sistema escolar. Que existia una concepció androcèntrica de la cultura del currículum i que el mateix ocorria en el currículum ocult, aquell que s'ensenyava i s'aprèn sense ser-ne conscients. Que si volíem ser conscients d'aquesta discriminació cap al sexe femení no havíem de fer més que analitzar els continguts dels llibres de text, l'organització de les escoles, el repartiment dels espais d'esbarjo, etc. Va afirmar que actualment la coeducació és pràcticament inexistent a l'Estat

espanyol i a la nostra comunitat autònoma. Que si es volia coeducar, s'havien de visibilitzar les dones i les nines, s'havia de tenir cura en el llenguatge, que és completament masculí i que s'havien de gestionar els afectes, la cura d'altres persones, els treballs domèstics, etc., com si fossin qüestions comunes sense fer distincions per qüestió de sexe, que era necessària una discriminació positiva cap a les nines i que s'havien de gestionar correctament els espais comuns.

"que un currículum perquè pogués funcionar havien de transcórrer uns 15 anys, i aquí això és impossible."



Miquel Palou va precisar que per aconseguir l'art de dur a terme dins les aules els objectius, mitjançant els continguts, s'ha de dominar la matèria que s'ensenyava, s'ha de conèixer l'alumnat i s'han de saber utilitzar els recursos que es tenen a l'abast. A continuació va parlar del marc legislatiu actual, de les actuacions per part de l'Administració educativa per a l'elaboració i edició de materials didàctics i de la problemàtica existent per realitzar-los i reunir els existents. Que per a l'elaboració de materials didàctics es té la dificultat dels canvis constants en la normativa curricular, de la manca de suport sistemàtic per part de l'Administració i la presència dels llibres de text. Va repartir unes fotocòpies sobre llistes d'exemplificacions de materials d'educació infantil, de primària i de secundària.



A continuació es va realitzar el col·loqui entre els ponents i els assistents, després d'un comentari del moderador Tomeu Parets sobre el que s'havia dit durant la sessió i va demanar als integrants de la taula rodona si tots els decrets que es preparaven per canviar una altra vegada els currículums servirien per millorar l'ensenyament o si responien a interessos partidistes. Miquel Palou va respondre amb les paraules d'un portuguès, que un currículum perquè pogués funcionar havien de transcórrer uns 15 anys, i aquí això és impossible. Joan Jordi Muntaner va afirmar que la LOGSE és la millor llei que hem tengut, que ha rebut de per tots els costats i que no s'ha arribat a aplicar mai. Àngels Cardona va continuar explicant que si no es donava la volta als aspectes que impediien la coeducació no s'aconseguiria millorar el sistema educatiu i Bernat Sureda va estar d'acord amb Àngels Cardona i que si no érem capaços de canviar el sistema d'ensenyament, aquest seguiria expulsant molts d'alumnes. Varen intervenir-hi també els assistents i es va debatre si l'escola podia transformar la societat o si era aquesta la que ho feia amb l'escola.

El professorat

El dimecres, dia 18, a les 17,30 hores va començar la tercera sessió del curs per parlar sobre *El professorat*. Va moderar el Sr. Bartomeu Cantarellas, coordinador del curset, que va presentar els components de la taula rodona: el Sr. Bernat Sureda, professor de la UIB, que havia de parlar sobre *El perfil del professorat actual i la formació inicial i permanent del professorat*; el Sr. Biel Caldentey, secretari d'Acció Sindical de l'STEI-i, que havia d'explicar *Les condicions de treball del professorat*; el Sr. Arnau Amer, inspector d'ensenyament, que havia d'exposar el tema *Les funcions del professorat, dels equips docents i les noves funcions a l'escola*; la Sra. Marta López, directora de l'Institut de Pedagogia Popular de Perú, que havia de dissertar sobre *La situació de l'educació a Perú* i el Sr. Daniel Suárez, professor del laboratori de polítiques públiques de la Universitat de Buenos Aires, que havia de parlar de *La situació de l'educació a Argentina*.





Bernat Sureda va fer unes pinzellades sobre la l'origen i l'evolució del professorat a través del temps, que avui en dia té una estructura similar a la del segle XIX, durant la revolució industrial. Va especificar que el nom de les escoles de formació de mestres se'ls havia dit escoles normals, perquè eren escoles amb normes. Que al professorat de secundària mai no se l'havia preparat per formar l'alumnat, sinó que se l'havia ensenyat a ser transmissor de coneixements i que no s'ha aconseguit integrar aquest professorat en una nova concepció de l'ensenyament com preveia la LOGSE. Va assegurar que hi havia hagut alguns canvis a primària, amb la transformació de les escoles en universitàries, però que els canvis en la formació del professorat de secundària no s'han pogut fer mai. Va indicar que la formació permanent del professorat no s'hauria de fer a través dels sexennis i que ens hauríem de plantejar un canvi radical en el sistema educatiu.

"...resoldre tots els problemes existents a través de la reducció d'horari lectiu del professorat i també de la disminució de les ràtios existents."

Gabriel Caldentey va expressar que el docent és un treballador de l'ensenyament que pot tenir una certa predisposició, però també és un ciutadà, i que l'aula és un microcosmos on entren totes les frustracions de la societat, i que en lloc de trobar-se un alumnat ideal, el que es troba, són alumnes complexos. Va tractar el tema de la dualització social del sistema educatiu a través d'un sistema públic i d'un sistema concertat, als quals assisteixen sectors socials diferents. També es va referir a la impossible elecció de centre per part de tothom, a la complexitat que representava l'alumnat immigrant i a la necessitat de resoldre tots els problemes existents a través de la reducció d'horari lectiu del professorat i també de la disminució de les ràtios existents. Que no s'haurien de fer segregacions d'alumnes i que era necessari fer més inversions econòmiques per resoldre els problemes escolars; va parlar dels salaris del professorat a diferents comunitats i va afirmar que era necessari que els ciutadans tenguessin la major formació possible.

Arnau Amer va explicar que les lleis d'educació anteriors al 2000 no han parlat de funcions del professorat, que a la LOCE en sortien 8 i a la LOE, n'hi ha 12. Que aquestes funcions tenen a veure amb l'atenció a l'alumnat per formar-lo i orientar-lo, l'atenció a les famílies i la relació amb la resta del professorat per coordinar-se, treballar en equip, etc. Que les funcions poden variar segons la tipologia del centre, ja que no és el mateix una escola unitària que una que té tres unitats per cada nivell escolar. També aquestes funcions canvien segons l'etapa de l'ensenyament: centres d'educació infantil, centres d'educació infantil i primària, centres d'ESO, batxillerat, FP, ESPA, etc. Va afirmar que la funció bàsica és la de formar o educar alumnes i realitzar adequadament la funció tutorial. Que també és molt important la funció participativa com a càrrec directiu, coordinador o de docent que té una participació en el Claustre o en les reunions de coordinació didàctica o pedagògica. Que a més d'aquestes funcions, existeixen les de programar, avaluar, orientar, atendre l'afecte, etc.

Marta López es va referir a la situació del professorat a Perú i va començar afirmant que Perú té uns 25 milions d'habitants, que es parla el castellà, el quítxua, l'aimara i altres llengües de l'Amazònia, que un 10% parla exclusivament aquestes llengües, que gran part de la població és bilingüe i que moltes d'aquestes usen el castellà de manera incipient, i que tot això afecta l'escola. Que els nivells d'ensenyament són molt semblants als d'aquí i que un 80% de la població escolar assisteix a l'escola pública finançada per l'Estat i un 20% a l'escola privada finançada per les famílies. Que allà no hi ha escola subvencionada. Que en la formació de mestres es tenen en compte els quatre sabers: saber ser persona, saber relacionar-se, saber pensar i saber actuar i se'ls prepara perquè puguin realitzar les funcions següents: de mediador, d'investigador i de promotor de la comunitat. Que hi ha uns 80.000 mestres aturats. Que tenen millors condicions els que treballen a la ciutat, si se'ls compara amb els que treballen en zones rurals. Que hi ha 5 nivells professionals amb una diferència escassa de sou, que el sou mitjà són uns 250 euros, tenint en compte que el sou mínim interprofessional és de 100 euros. Que molts de mestres realitzen un altre treball. Que a partir d'ara s'haurà d'assistir a cursos de formació perquè hi haurà avaluació del professorat. Que allà només hi ha un sindicat únic que és el que canalitza les demandes



laborals i que existeixen mestres progressistes que es reuneixen per millorar el seu treball.

"...i que finalment s'anaven fent escoles de rics i escoles de pobres, per allò de l'elecció de centres."

Daniel Suárez va iniciar la seva intervenció amb un atac frontal a la nefasta reforma neoliberal dels 90, que va suposar receptes homogènies del Banc Mundial i del Banc Americà de Desenvolupament per a tota Amèrica Llatina i un intent de substituir el sistema públic en molts d'àmbits i també en l'ensenyament i que ha suposat que avui, a Argentina, el 50% del treball no aflori. Per aquesta raó ara s'està discutint una nova Llei d'educació. Que les receptes neoliberals varen aconseguir esborrar de la ment de les persones que l'educació és un dret i la varen convertir en una mercaderia que es pot comprar i vendre, així varen aconseguir escurçar les carreres i que s'haguessin de fer màsters i postgraus pagats. Va afirmar que de 470.000 docents, uns 250.000 estaven sindicats, que a l'ensenyament primari es guanyen 250 euros i al secundari, 450. Va seguir explicant que la reforma neoliberal havia convertit els docents en receptors d'un currículum fet per especialistes que desconeixien l'escola, que s'havia impedit el diàleg entre la teoria i la pràctica, que es realitzava l'avaluació dels docents a partir del rendiment de l'alumnat, que si s'avaluava els docents, se'ls avaluaven els coneixements i no així com treballaven, i que finalment s'anaven fent escoles de rics i escoles de pobres, per allò de l'elecció de centres. Que es feia una avaluació de continguts conceptuals i que no interessava la formació de ciutadans. Va assegurar que l'avaluació tenia com a finalitat presentar els docents com a idiotes culturals i paralítics pedagògics. Que el panorama és bastant nefast, però que existeixen perspectives d'esperança que han ajudat a fer treballar de valent els sindicats docents, i que no són tan sols reivindicacions salarials, sinó també sobre els sabers professionals per poder desplegar-se com a treballadors i millorar les condicions laborals. Aquest dia no va quedar temps per fer col·loqui més que per aclarir els preus de productes bàsics a aquests països, Perú i Argentina, per veure com podien viure els docents.



Autonomia de centre

El dilluns, dia 23, a les 17,30 hores va iniciar-se la taula rodona que havia de tractar sobre l'*Autonomia de centre*. El moderador era el Sr. Bartomeu Cantarellas, coordinador del curs, que va presentar els components de la taula: el Sr. Vicenç Garcia, director d'escola d'infantil i primària, que havia de tractar *L'educació com a servei públic: ensenyament públic i ensenyament concertat. L'autonomia en la gestió econòmica dels recursos*; la Sra. Assumpció Granero, professora d'ensenyament mitjà i que parlaria sobre *L'autonomia pedagògica i la capacitat de decisió dels centres i d'altres aspectes organitzatius*; el Sr. Miquel Perelló, mestre d'educació primària i que s'ha dedicat durant molt de temps a serveis d'alumnat i de pares i mares, que parlaria sobre *La participació i el govern del centre. Normes d'organització i funcionament. El consell escolar al centre públic i al centre concertat*; el Sr. Antoni Arbós, inspector d'ensenyament i que va ser secretari de la Delegació d'Educació abans de tenir la competències educatives, que tractaria *La funció de l'Administració, la fixació de normes bàsiques per protegir l'alumnat que més ho necessiti i la negociació de l'exercici de l'autonomia del centre* i el Sr. Jaume Gual, inspector d'ensenyament i que va ser director general de la Conselleria d'Educació en temps del Govern del Pacte de Progrés, que havia de parlar sobre *El paper de la Inspecció educativa entre el control per part de l'Administració i l'assessorament i el suport al centre. L'avaluació de centres*.



"Que els instituts s'han de coordinar amb les escoles de primària que els proporcionaran l'alumnat."

Vicenç Garcia va afirmar que l'escola és un element que té la capacitat de transformar la societat i que l'escola no pot ser només un lloc on es transmeten coneixements. Que per poder fer efectiva la seva funció, ha d'estar relacionada amb totes les associacions del poble o barri, ja que no pot estar aïllada de la societat. Que l'escola pública ha de ser l'eix vertebrador de la societat, ja que és l'única que pot garantir la igualtat, cosa que no fa la concertada. Va assegurar que en l'únic aspecte que l'escola tenia autonomia era en la financera, encara que amb un pressupost ridícul i insuficient. Que era injust que totes les escoles tenguessin el mateix finançament, ja que segons les persones que hi assisteixen i el lloc on està ubicada, necessiten una aportació econòmica diferent.

Assumpció Granero va dir que per poder tenir autonomia pedagògica, s'havia de tenir autonomia en el currículum i en l'organització del centre. Que el problema eren els escassos recursos econòmics, financers, didàctics, humans, etc. Que els instituts s'han de coordinar amb les escoles de primària que els proporcionaran l'alumnat. Que és indispensable posar en pràctica la innovació educativa i dur a la pràctica projectes per millorar la pràctica educativa en relació a la tutoria, l'atenció a la diversitat, la compensatòria, projectes d'intervenció dins l'aula, etc. Que era molt important vetllar per tenir una bona relació amb les organitzacions de l'entorn. Va parlar de diferents formes d'organització que s'havien experimentat a uns quants centres on ella havia estat i que havien posat en marxa programes que havien estat explicats en jornades que s'havien fet a propòsit.

Miquel Perelló va comentar que era molt important que el projecte educatiu de cada centre fos conegut per tots els membres de la comunitat educativa, que se l'havien de fer seu i havien de voler dur-lo a la pràctica, si no es volia que fos paper banyat o que no servís per res. Que s'havia de vèncer el fet que els

integrants d'una escola no participassin, cosa que passa a les macroescoles on els de primària no coneixen els d'educació infantil. Que també existien moltes dificultats per participar per part dels pares, mares i també per part de l'alumnat. Que els centres havien de ser usats durant totes les hores del dia; quan no hi hagués escola per les entitats del barri i que l'ús del centre serviria per activar la participació. Que també era convenient que els ajuntaments s'integrassin dins l'escola per ajudar a aquesta participació i en tots els aspectes que fos necessari. Va parlar també dels òrgans de participació de l'escola: equips de cicle, de tutors, de coordinació, etc. Que s'hauria d'aconseguir que l'escola pública fos el lloc més important de cada barriada o poble, on s'hi pogués fer esport i fer-hi les festes del barri o poble.

Antoni Arbós va afirmar que la professió de docent, si agrada, és fantàstica. Que l'Administració que hauria de facilitar la tasca escolar, és lentíssima, que no ajuda i que, a vegades, es converteix en una càrrega. Que l'Administració no ha entès el significat d'administració descentralitzada. Que els centres haurien de tenir capacitat de decisió a partir de tenir recursos propis. Que l'Administració hauria d'aportar un marc general i que a partir d'aquest marc el centre tengués autonomia. Una vegada s'hagués adquirit aquesta autonomia, l'Administració podria avaluar el rendiment dels centres, tenint en compte l'alumnat que assisteix al centre, el rendiment del qual depèn de la classe social i de les professions que tenen els pares i les mares.

"...que hi havia hagut inspectors que havien tolerat que alguns centres concertats no complissin la llei a l'hora de fer algunes matèries en català."

Jaume Gual va fer un recorregut per les diferents lleis d'educació i el paper que tenia la inspecció en cada una d'elles, i anecdòticament va recordar que quan ell assistia a l'escola, el dia que l'inspector la visitava, no hi havia classe. Va afirmar que en aquests moments existeix un pla d'inspecció que va des del 2005 al 2008, i que es planifica cada curs d'acord amb aquell pla. Que existeixen quatre demarcacions a Mallorca, una a Menorca i una a les



Pitiüses. Que cada demarcació té un coordinador amb reunions i plans setmanals i que també formen grups de treball sobre els aspectes educatius dels centres. Que les funcions de la inspecció de supervisar, controlar, informar, assessorar, etc., es feien segons el tarannà de cada persona. Va dir que actualment l'Administració no es fiava de la Inspecció i va comptar uns quants fets que li han ocorregut durant la seva actuació com a inspector de zona i també va explicar els projectes que es duen a terme a la seva demarcació: coordinar primària i secundària, treballar la velocitat i la comprensió lectora, analitzar els resultats a ESO, etc.

Durant el col·loqui una persona assistent al curs va demanar que l'inspector Jaume Gual li explicàs amb més detalls algun dels fets que havia comentat. També es va demanar si tots els inspectors creien que l'educació havia de ser un servei públic, i es va contestar que hi havia tota casta de pensaments. Es va dir que hi havia hagut inspectors que havien tolerat que alguns centres concertats no complissin la llei a l'hora de fer algunes matèries en català.

Aquest va ser un col·loqui molt entretingut i amb molta participació, ja que varen ser molts els assistents que varen demanar o varen opinar i també varen parlar tots els components de la taula rodona.

Alumnat

El dimarts, dia 24, a les 17,30 hores va iniciar-se la taula rodona que havia de tractar sobre l'*Alumnat*. El moderador era el Sr. Bartomeu Cantarellas, coordinador del curs i els components de la taula rodona eren la Sra. Mercè Borràs, psicopedagoga, que havia de tractar l'*Atenció a la diversitat i les adaptacions curriculars*; la Sra. Assumpció Granero, professora d'ensenyament mitjà, que parlaria sobre *Detecció, tractament i solució de conflictes*; el Sr. Miquel Perelló, mestre de primària, que havia de parlar sobre *Participació a la vida del centre i als òrgans de decisió i les associacions d'alumnes, de pares i de mares* i la Sra. Zohra Laaroussi, mediadora cultural, que parlaria sobre *La immigració, la mediació cultural i els plans d'acollida lingüística i cultural*.





Mercè Borràs va explicar que s'havia d'atendre tot l'alumnat per evitar l'abandonament i el fracàs escolar. Que els recursos no es reparteixen equitativament i que haurien d'anar als centres públics i als concertats més necessitats. Va intentar dibuixar com era l'alumnat típic d'un centre públic amb totes les necessitats que suposa cobrir per atendre un alumnat tan divers. Que era necessari que existís un bon clima de centre i que s'havia de treballar amb la col·laboració de les famílies. Va enumerar els diferents agrupaments que tenien les escoles per atendre la diversitat: diferents tipus de tallers, diversificació curricular, plans d'acolliment lingüístic d'estrangers, etc. Va afirmar que s'havien d'adequar els continguts a l'alumnat, s'havien de flexibilitzar els objectius i els continguts, s'havien de plantejar activitats de diferent grau de complexitat i s'havien de fer adaptacions curriculars. Que era necessari que hi hagués alumnat d'ESO que treballàs continguts de primària i que el professorat s'hi havia d'acostumar.

"Que abans de sancionar l'alumnat involucrat en algun conflicte, primer se l'havia d'escoltar i s'havia de mediar."

Assumpció Granero va iniciar la seva intervenció dient que la conflictivitat podia ser tractada de moltes maneres. Va dir que el centre educatiu era el

lloc on s'havia de conviure i que les relacions existents eren multidireccionals. Que la conflictivitat es caracteritzava per la disrupció dins l'aula i un clima no apte per al treball, per l'absentisme que existeix més en unes zones que en unes altres i per les agressions entre companys i companyes. Que hi havia molts de factors educatius que havien de ser modificats, des del currículum fins al nivell de comunicació i que s'havia de fer molta prevenció. Que era bàsica l'organització del centre i la funció de la tutoria, que ha d'aconseguir la implicació de l'alumnat en el procés educatiu. Que s'havia de superar el fet que part de l'alumnat sentís el centre com si fos una presó, que s'havia d'obrir a l'entorn i que havia de ser conegut com un lloc important per al barri o poble. Que abans de sancionar l'alumnat involucrat en algun conflicte, primer se l'havia d'escoltar i s'havia de mediar. Que s'havia de ser curós a l'hora d'imposar mesures disciplinàries i que era important involucrar aquests alumnes en el manteniment del centre.

Miquel Perelló va comentar que l'Administració feia molt poques coses per a l'alumnat que ja apuntava problemes d'aprenentatge a partir de 2n o 3r de primària. Que s'havien de solucionar els problemes entre els tutors i les famílies i que també els companys eren de molta ajuda. Que per canalitzar tota l'energia disponible de l'alumnat de cada classe eren molt importants les assemblees. I que a partir de 2n cicle ja es podia organitzar l'elecció de delegats i que podien intervenir perfectament en la





marxa general de l'escola si hi havia voluntat per part dels docents. Va explicar que era molt important la col·laboració de les famílies i que, especialment a les noves, se'ls havia de fer propaganda de l'escola, que havien de poder visitar el centre i que el professorat i les famílies es necessitaven mútuament. Que era difícil fer funcionar les associacions d'alumnes, perquè sempre depenen d'ajudes, però no és difícil organitzar-los dins cada centre.

Zohra Laaroussi va explicar que entre els immigrants marroquins primer venien els homes i després les dones i els infants; en canvi, entre els llatinoamericans, primer vénen les dones i després l'home i els nins i nines, i que aquestes reagrupacions familiars havien afectat la realitat i havien creat problemes nous a les escoles. Que a la zona de Llevant de Mallorca hi ha molta població berber i a Palma, molts àrabs i que usen llengües diferents. Que a vegades arriben infants de més de 10 anys d'edat que no han estat mai escolaritzats. Va contar una sèrie de casos amb els que s'havia trobat i va afirmar que existia poca formació del professorat per afrontar aquests nous reptes i molta manca de recursos. Que la tasca del mediador cultural afectava l'àmbit educatiu, el sanitari i el jurídic. Que tothom s'hi ha d'implicar, ja que la interculturalitat no ha de quedar reduïda a l'escola. Va enumerar després moltes de les tasques del o de la mediadora cultural: participar, mediar en el procés d'escolarització, suport a les famílies durant aquest procés, acompanyar-los quan arriben, ajudar-los a omplir papers, facilitar-los l'acostament a les escoles, participar en escoles de pares i mares, informar-los de la importància que té aquí l'educació, atendre especialment el pas a ESO, estar integrat dins el PALIC, aconseguir el màxim d'informació de l'alumnat, traspasar informació a altres professionals, etc.

"Es va fer una crítica sobre les prioritats del Govern actual que només vigila el desenvolupisme i les autopistes, i abandona l'educació..."

A partir d'aquí va començar el col·loqui a través de preguntes del moderador i després varen intervenir-hi molts dels assistents. Es varen fer aclariments

sobre els instructors en cas de conflictes; que és difícil l'actuació ben coordinada dels equips educatius, perquè s'hi dedica poc temps; que hi hauria d'haver recursos i assessorament per a l'elaboració de material adequat; que és necessari tenir material dirigit cap a l'autoaprenentatge amb uns continguts curriculars molt baixos; que són necessaris educadors socials a l'escola i al carrer, ja que l'alumnat absentista s'ha convertit en un greu problema; que a la zona de Manacor només hi ha una treballadora social per a 16 centres. Es va fer una crítica sobre les prioritats del Govern actual que només vigila el desenvolupisme i les autopistes, i abandona l'educació; que encara és necessari abandonar les classes magistrals; que si hi ha professorat de suport dins l'aula s'ha de fer una classe pràctica; que encara hi ha alumnes a 2n o 3r d'ESO que necessiten desenvolupar la lectoescriptura, etc.

Conclusions

El darrer dia, dimecres, 25, a la mateixa hora, els assistents es varen dedicar a treballar en grups i a treure conclusions entre tots els assistents al curset. I es va acordar el que s'escriu a continuació:

La Comissió Europea d'Educació fixa, entre d'altres, els següents reptes educatius per al segle XXI:

- 1.- Dret a l'educació, essencial per a l'accés a altres drets, per a la construcció de valors basats en la solidaritat, l'emancipació i l'exercici de la ciutadania.
- 2.- Accés universal i gratuït a l'educació.
- 3.- Les polítiques públiques han de garantir, mitjançant l'oferta d'un servei públic d'alta qualitat, que l'educació no quedi sotmesa o fermada a les lleis de mercat.
- 4.- És fonamental la inversió en educació per lluitar contra les desigualtats socials.

Algunes de les respostes que cal donar a aquests reptes són:

- Més educació i més igualtat. Estendre l'educació abans i després de l'edat obligatòria: concepte d'educació per a tota la vida.



- Més equitatiu l'accés a l'educació. Les diferències socials, econòmiques, ètniques o d'altre tipus no poden obstaculitzar la igualtat d'oportunitats, per tant han de funcionar els mecanismes de compensació. El principi d'equitat obliga els serveis educatius a donar la mateixa qualitat independentment dels territoris on es prestin els serveis.
- Institucionalitzar la formació permanent.
- L'adopció de mesures necessàries per promoure la cohesió social, la ciutadania activa, la realització personal i professional, l'adaptabilitat a les exigències del mercat del treball, és el que es demana als estats membres de la UE, quan, curiosament, les taxes d'abandonament dels ensenyaments postobligatoris són més altes que les europees.
- L'equiparació de l'educació i l'accés a la mateixa per gèneres, afavorint l'accés de les dones a l'educació i a certes titulacions.
- Una educació que possibiliti el desenvolupament del pensament crític i una ciutadania activa, potenciant la formació en valors cívics i ciutadans; la qual cosa no significa haver de posar una nova assignatura específica.
- Els centres educatius han de ser espais de desenvolupament comunitari, de democràcia i de convivència dels col·lectius que hi viuen; però, també oberts a l'entorn perquè la societat hi participi i pugui accedir-hi.
- És fonamental el paper actiu i coordinat de totes les administracions, qualsevol sigui el seu àmbit de competència.
- Si l'educació és una prioritat política de primera magnitud, el finançament adequat és imprescindible. La despesa educativa no pot situar-se com està entre el 4'2 i el 4'7%; cal més esforç de totes les administracions per arribar almenys al 6% del PIB.



Quant a l'estabilitat del sistema educatiu

Els canvis socials i la rapidesa amb què es produeixen, i els canvis polítics amb l'alternança de partits en el govern central han provocat desorientació i desconcert en els diferents sectors de la comunitat educativa. Els canvis de les lleis d'Educació durant els darrers 15 anys (LOGSE, 1991, LOPEGCE, 1995; LOCE, 2002 i LOE, 2006) han creat moltes dificultats i han produït inestabilitat al sistema educatiu.

Cal exigir un marc legal estable que orienti les grans finalitats de l'Educació i que permetria avaluar el sistema i fer les correccions o modificacions necessàries. Cal exigir, d'una vegada i per totes, una Llei de Finançament de l'educació que garanteixi els objectius que es proposa tota llei d'Educació. Mai, des de l'any 1970 ençà, no s'ha arribat a fixar el finançament per Llei.

Conclusions per blocs segons els debats de cada sessió

1r Bloc: Estructura del sistema educatiu

Defensa de l'educació com a servei públic. Advertir del risc de la mercantilització de l'educació, i per tant considerar-la no com un dret, sinó com una mercaderia. L'avaluació del sistema no ha de servir per fer classificacions dels centres; se n'han de fer i han de servir per corregir deficiències, millorar la qualitat educativa i fomentar la cohesió social.

2n Bloc: El currículum

Cal qüestionar l'ensenyament per matèries pel que suposa d'establir compartiments tancats. Els continus canvis del currículum han creat fort desconcert i desorientació i, tanmateix, al final han esdevingut obsolets i molt tancats. Paral·lelament, l'informe PISA fa uns tipus de proves que tenen poc a veure amb allò que s'ensenya.

Propugnar un model de coeducació de l'escola i del currículum, front a l'escola mixta. Suport de les administracions a les iniciatives dels docents en l'elaboració de materials didàctics i curriculars i que el desenvolupament del currículum no quedi en mans de la indústria editorial. Posar ordre a la situació



normativa actual, que ara per ara és caòtica, pel que fa tant al currículum com al material didàctic de suport.

3r Bloc: El professorat

La LOGSE va introduir un "ideal" sense posar en marxa la formació consegüent, ni la inicial ni la permanent.

Constatar la frustració professional per mancança dels mitjans adients, així com l'excessiva jerarquització i burocratització de la funció docent, en detriment del treball en equip i el debat pedagògic.

Formació inicial del futur professorat adaptada a la realitat de la feina a fer (combinació de teoria i pràctica). Excessiu nombre i forta inestabilitat del professorat interí, que casa malament amb la necessària estabilitat dels equips pedagògics que requereixen els centres; tot i que els pactes d'estabilitat del professorat interí signats amb l'Administració educativa han reduït aquesta problemàtica.

Alertar sobre els perills que pot dur el futur Estatut de la Funció Pública Docent pel que significarà de mobilitat forçosa del professorat, per la introducció d'una avaluació arbitrària dels i de les docents (a càrrec dels directors i directores de cada centre o de la inspecció) i el canvi dels sexennis per graus, pel risc de politització de les administracions si fomenta l'accés per lliure designació als alts càrrecs de l'Administració.



Necessitat d'incorporar als centres, de manera estable, altres funcions com són el treball social, la mediació cultural...

4t Bloc: Autonomia dels centres

L'Administració no ha entès mai la gestió dels centres; aquests volen més capacitat de decisió real, no una administració centrada en els aspectes burocràtics.

L'autonomia financera és irreal, els recursos econòmics són molt minsos; en qualsevol cas, s'ha de qüestionar l'avaluació dels centres si l'objectiu darrer és el de donar més recursos en funció d'uns resultats, sense tenir en compte les necessitats d'origen.

La igualtat d'oportunitats ha de compensar i donar més recursos on hi ha menys mitjans d'origen.

El pedagògic és, dels tres pilars que sustenten l'autonomia dels centres, en el que més s'ha treballat i avançat; tot i no ser ni tan suficient ni tan autònom.

Obrir els centres a l'entorn. Ús dels centres docents fora de l'horari lectiu (per activitats dels ajuntaments i els serveis socials, associacions de famílies, de veïns...).

5è Bloc: L'alumnat

Aprofundir més en l'assoliment d'una equitat real d'oportunitats i de possibilitats i no deixar-ho només sobre el paper.

Treball preventiu de la conflictivitat, no sols sancionador.

Fomentar una participació real i no solament formal.

Implicació de les famílies, des d'un primer moment, en la tasca educativa i el rendiment i el progrés.

I aquí el moderador va donar les gràcies als assistents, va desitjar que els coneixements adquirits poguessin donar els seus fruits i varen acabar les sessions del curset. □



25 LLAÇOS CONTRA LA VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

DIA DE LA NO VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

Secretaria de la dona de l'STEI-i

"ALLÒ PERSONAL ÉS POLÍTIC". Aquest lema tantes vegades proclamat des del feminisme, es té tímidament en compte en la nostra societat i adquireix cada vegada més credibilitat.

No fa massa temps, les qüestions de parella que tenien lloc en l'àmbit domèstic, tant si eren positives com negatives cap a les dones, eren considerades com un assumpte privat. Privat era el fet de les agressions, maltractaments, insults, assetjament psicològic cap a la dona; privada era la consideració de propietat de l'home cap a la seva dona; privades eren les desigualtats que tenien lloc en el si de la llar, quan eren les dones esclaves de tots els seus membres.

Ni ta sols es qüestionaven les grans diferències jurídiques, laborals, politicosocials entre dones i homes ja que estaven relegades a un àmbit privat, i privat era tot quant les envoltava.

En l'actualitat, gràcies a la lluita i el treball de moltes dones que ens han precedit, allò privat és polític i assistim amb esperança a la incorporació de les dones a l'àmbit públic per tot allò que d'útil i diferent poden aportar.

Malgrat això, la realitat és encara molt dura.

Precisament perquè les dones ja no callen, precisament perquè ja no volen patir en silenci,





precisament perquè exigeixen un tracte en igualtat, precisament perquè mostren a la societat les seves aptituds, precisament perquè es declaren autònomes, precisament perquè ja no es consideren responsables de la cura de les altres persones, precisament per això, és per allò que moltes de les nostres companyes sofreixen assetjament, vexacions, insults, discriminació i fins i tot, la mort.

"...demanem mesures perquè els homes es puguin incorporar a les tasques que es desenvolupen dins l'àmbit domèstic, treballem per a una escola coeducadora."

Molt ha d'avançar encara la nostra societat per evitar tantes morts innecessàries.

69 dones han mort a l'Estat espanyol durant el 2006, tres d'elles a la nostra Comunitat Autònoma.

Per això, molt s'ha d'avançar per prendre consciència que les desigualtats per raó de sexe són qüestions de drets humans. Com deia Clara Campoamor l'any 1931: "La definició de feminisme, amb la qual la gent pretén, maliciosament, indicar alguna cosa extravagant, mostra la realització plena de la dona en totes les seves possibilitats, per la qual cosa s'hauria d'anomenar Humanisme".

Ni un pas cap enrere.

Respectem el treball de les dones que ens han precedit per assolir que allò privat sigui públic, exigim al Govern que promogui lleis que provoquin la igualtat, negociem acords que eliminin les grans diferències laborals entre dones i homes, demanem mesures perquè els homes es puguin incorporar a les tasques que es desenvolupen dins l'àmbit domèstic, treballem per a una escola coeducadora.

Denunciem la imatge de l'home possessiu i prepotent.

Facem allò impossible per evitar tant sofriment i tantes morts injustes.

Facem nostres les paraules de Gioconda Belli:

"Dones dansen a la llum de la làmpada.

S'apusen a les taules. Diven discursos incendiaris.

M'assetgen amb els sofriments. Les marques del cos.

El part dels fills.

El silenci de les oloroses cuines.

Els efimers, tensors, dormitoris.

Dones enormes.

Recuperen la veu.



SEMINARI "GLOBALITZACIÓ I DESIGUALTATS EDUCATIVES"

Bartomeu Cantarellas
 Maria Antònia Font
 Joan Lladonet

Durant els dies 19, 20 i 21 d'octubre, es va celebrar aquest Seminari sobre *Globalització i desigualtats educatives* a l'ICE (Institut de Ciències de l'Educació de la UIB), amb la participació de més de 60 persones inscrites, i una mitjana de 50 assistents a cada sessió. Aquest Seminari va ser organitzat per l'STEI-i, dirigit pel Sr. Pere Polo, director de l'Escola de formació en Mitjans Didàctics i coordinat pel Sr. Antoni Verger, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona i la Sra. Fernanda Caro, professora de la Universitat de les Illes Balears.

La globalització en context

El dijous, dia 19, a les 18 hores es va inaugurar el Seminari, a càrrec del Sr. Pere Polo, director de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i i president d'Ensenyants Solidaris, que va demanar disculpes pel canvi de lloc, ja que aquest dia s'havia de fer a l'Escola de Formació.

"Va parlar sobre la creació de les classes mitjanes perquè poguessin consumir tot el que es produeix, de la guerra freda, de les crisis del petroli..."

Pere Polo va comentar que celebrava que s'hi hagués inscrit gent jove i va dir que cada any o cada dos es realitzava un seminari sobre el tema de la globalització. Que pot aportar fets positius i també molts de negatius i que és necessari tractar aquesta qüestió perquè devers un 16% de la població de les Illes és estrangera i devers la meitat no procedeixen dels països de la Unió Europea. Va afirmar que aquest Seminari havia començat a caminar a partir del mes de maig a la Universitat Autònoma de Barcelona i de la mà del Sr. Antoni Verger i de la Sra. Aina Tarabini. També va assenyalar que una persona de El Salvador no havia pogut venir, perquè havia tingut problemes a EUA i una ministra de Veneçuela tampoc no havia pogut traslladar-se. Va presentar el Sr. Joan Amer, professor de Sociologia de la Universitat de les Illes Balears i que havia d'exposar la ponència *La globalització en context* i el Sr. Daniel Suárez, professor de la Universitat de Buenos Aires (Argentina), que havia d'ajudar a comentar un vídeo durant la sessió.



Joan Amer va aclarir que no es projectaria el vídeo *"Memoria de un saqueo"*, que es referia bàsicament a Argentina i que seria un reportatge més global i que s'havia passat per TV2, encara que també hi surten fragments del vídeo esmentat. Va començar explicant que la globalització econòmica suposava una intensificació del capitalisme. Va fer un breu recorregut per la història de la globalització, va parlar de l'obertura de nous mercats internacionals a partir de l'anomenat descobriment d'Amèrica, de l'imperialisme i colonialisme del segle XIX en què els mercats europeus necessiten especialitzar-se, per passar a l'etapa posterior a la II Guerra Mundial, quan es creen els dos blocs i EUA passa a formar part de l'eix central de l'economia, dels plans Marshall i de l'aparició de l'FMI, del BM i del GATT. Va parlar sobre la creació de les classes mitjanes perquè poguessin consumir tot el que es produeix, de la guerra freda, de les crisis del petroli, de les deslocalitzacions, de l'expansió del neoliberalisme, de la creació primer de l'estat del benestar i més envant del seu desmante-



llament, etc. Va comentar tres posicions enfront de la globalització: la que espera que fomenti el desenvolupament econòmic dels països del Sud, la que creu que la globalització és massa poderosa i no hi podem fer res i la que creu que el mercat ha d'estar al servei de la societat i no a l'inrevés.

A partir d'aquí es va veure el vídeo sobre la globalització, sobre el cas d'Argentina, sobre "el corralito" i una vegada vist, **Daniel Suárez** va explicar la seva experiència a Argentina i va afirmar que la globalització econòmica com si fos un "tsunami" neoliberal havia arrasat el seu país. Va parlar dels més de 30.000 desapareguts amb el cop d'estat de 1976 i que han hagut de passar 30 anys perquè es comença a fer justícia. Va assegurar que l'enemic del neoliberalisme és l'espai públic i que l'Estat és el responsable d'aquest espai, que durant el govern de Menem es varen instal·lar les salvatges regles del mercat sense restriccions, i que malgrat el desastre social i polític, Nemen va tornar a guanyar les eleccions per majoria absoluta amb el 55% dels vots. Què devien pensar els que havien perdut tots els doblers que tenien en el banc?, va preguntar. Va afirmar que el 1970, a Argentina, hi havia un 6% de pobres i que el 2001, ja eren el 52%. Va dir que creia que Menem havia guanyat perquè va ser capaç d'alienar la gent i d'invisibilitzar la pobresa i la misèria. Que 8 de cada 10 nins naixien pobres i que hi havia massa gent que mirava cap a una altra part. Va recordar que s'anaven privatitzant les empreses públiques i que es deia que s'havia d'aprimar l'Estat per engrandir la nació, això era la gran mentida per introduir el neoliberalisme i les privatitzacions.

"Un altre assistent va afirmar que s'estava destruint el món, l'energia, els sistemes i els ecosistemes i que a mitjan segle XXI hi hauria una crisi impressionant."

En aquests moments es va obrir un torn de paraules perquè hi poguessin intervenir els assistents. Es va demanar sobre qui estava en contra del neoliberalisme i de les deslocalitzacions. Daniel Suárez va contestar que hi ha moviments socials a Argentina i formes incipients de globalització antineoliberal com són els fòrums socials mundials, els d'educació, etc. Joan Amer va indicar que quasi totes les cimeres d'estats han provocat l'existència d'anticimeres i va citar les de Praga, Gènova i Seattle. Va dir que també en aquesta línia es podien considerar les manifestacions antigüerra. Pere Polo va parlar d'un llumet d'esperança, d'un començar a despertar, ja que hi ha moviments que demanen responsabilitats i que reflexionen sobre si els partits polítics ens serveixen en aquests moments. Va afirmar que creia que els efectes perniciosos de la globalització ens despertaran i faran que ens mobilitzem. Hi va haver una intervenció pessimista en el sentit que va dir que no creia que hi hagués gaire gent que es moguéssin contra el neoliberalisme i la globalització, que es creia que tot anava massa bé, que estàvem mancats d'ideologia i que aquí es podria arribar a la situació argentina. Un altre argentí hi va intervenir per dir que el tsunami encara continuava, perquè el neoliberalisme no havia desaparegut, sinó que estava ben implantat. Va dir que la nova decadència d'occident també la produeix i la produirà el neoliberalisme i va demanar que Daniel Suárez fos més clar. Un altre universitari va afirmar que només som ciutadans si som consumidors i en els països pobres són aspirants a ser-ho, va dir que la classe mitjana que va lluitar per canviar les coses, només ho va fer per poder arribar a consumir, que una vegada ho varen haver aconseguit, varen aturar la seva lluita. Una altra persona va afirmar que s'ha de millorar la democràcia participativa, que la rebel·lió i la sublevació només es produeixen quan la gent està desesperada, com en "el corralito". Un altre assistent va afirmar que s'estava destruint el món, l'energia, els sistemes i els ecosistemes i que a mitjan segle XXI hi hauria una crisi impressionant. En aquests moments va tornar a



intervenir-hi Daniel Suárez per dir que els partits polítics ja no són organitzacions eficaces per combatre el neoliberalisme, que s'han de visibilitzar les imatges dels nins que pateixen desnutrició i que s'ha d'aconseguir que la paraula tenguí potència suficient per poder combatre el neoliberalisme. No es va voler declarar pessimista, cosa que sí varen fer uns quants assistents. Pere Polo va parlar de la situació difícil que passen alguns governs a Llatinoamèrica, de la guerra d'Iraq i va afirmar que existeix un gran esgotament intel·lectual i que ens estam convertint en tecnòcrates. D'altres varen asseverar que per pessimistes que fóssim, havíem de seguir lluitant per canviar la situació. Tornà a parlar Daniel Suárez per afirmar que la situació a Equador, Perú i Bolívia és penosa i desastrosa, però que ara, a Bolívia, els indígenes, que sempre havien estat relegats, estan disposats a lluitar fins al final pel seu líder. I que allà s'està lluitant veritablement contra el neoliberalisme. El que passa és que existeix el perill d'una guerra civil, si els blancs, que han tengut sempre el poder, el volen recuperar. I a les 21 hores va acabar la sessió del primer dia.

Educació i desenvolupament

El divendres, dia 20, a les 10 hores el Sr. Bartomeu Parets, responsable d'Acció Sindical d'ensenyament públic de l'STEI-i, va presentar el Sr. Xavier Rambla, historiador, sociòleg i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona, la ponència del qual versaria sobre *Educació i desenvolupament*.

"Que hi havia qüestions de bilingüisme per resoldre, ja que els mestres no parlaven la llengua materna de molts d'alumnes i eren escolaritzats en castellà."

Xavier Rambla va enunciar que explicaria la projecció de les polítiques educatives a Argentina, Brasil i Xile i algunes mesures que podrien incidir en el desenvolupament. Va dir que la salut serveix per millorar les condicions socials, que proporciona beneficis a la fecunditat, a la participació política, etc. i que pot existir pobresa material i progrés en l'educació com en el cas de Cuba. Que la qüestió de fons en el desenvolupament és comprovar si es poden



satisfer les necessitats bàsiques o si es compleixen els drets humans. Que un gran desenvolupament econòmic ha suposat un gran estat del benestar als països escandinaus. Va afirmar que les condicions socials determinen el desenvolupament econòmic. Que el nivell educatiu dels pares determina el dels fills i filles. Que l'educació ha aturat el nivell de fecunditat i ha afavorit la participació política. Que el deute d'Amèrica Llatina s'hauria de condonar a canvi d'educació, ja que aquesta serveix per vèncer la pobresa. Que el cas d'Argentina consistia a seleccionar els destinataris més necessitats i amb menys ingressos i oferir-los educació gratuïta, beques, llibres, recursos, biblioteques, etc., i formació específica per al professorat, però que la crisi de 2001 havia suposat un canvis importants en la idea d'ajudar els més necessitats. Que a Brasil es tenia un fons destinat a educació i es donaven més doblers a les escoles que aconseguien l'educació per a tothom. Molts de professors tenien 50 criatures apuntades, per demostrar que el complien. També es reforçava el paper de la dona a les llars, amb unes "beques-escola" per a les mares que mantenien els fills escolaritzats. Que Xile era el país més avançat en la consecució de l'objectiu d'educació per a tothom. Existia el programa 900 escoles, el professorat de les quals rebia més formació que els altres. Des del 2000 s'ha traslladat a secundària amb el programa "Liceos para todos". Que hi havia qüestions de bilingüisme per resoldre, ja que els mestres no parlaven la llengua materna de molts d'alumnes i eren escolaritzats en castellà.



En el col·loqui es va manifestar que la LOE parlava de l'educació com a servei públic essencial, en lloc de dir que és un dret humà i que la concertada provocava segregació escolar, ja que hi havia molta gent que l'escollia pels serveis extraescolars que oferien, que molta gent no podia pagar. També es va parlar de la discriminació femenina que encara existeix actualment a l'educació.

Desigualtats educatives

A les 12,30 hores, la Sra. Margalida Mas Ferriol, responsable d'Administració i Finances de l'STEI-i, va presentar la Sra. Marta López, de l'Institut de Pedagogia Popular de Lima (Perú), i el Sr. Xavier Rambla, professor de la UAB, que havien de desenvolupar una ponència sobre *Desigualtats educatives*.



Marta López va parlar d'equitat i exclusió perquè existien grups de persones que tenien accés a recursos bàsics i altres grups que no en tenien. Que l'equitat en relació a l'educació s'hauria d'entendre com un dret humà. Que quan el dret a l'educació és considerat com a mitjà és veu com a una inversió i aquest fet impedeix el desenvolupament integral de les persones. Que la Constitució de Perú considera l'educació com un dret fonamental de les persones i una obligació de l'Estat de proporcionar-la. Que, quant a la qualitat, es proporcionen coneixements bàsics als més pobres i coneixements elevats als qui tenen més. Que és important fomentar la participació de les famílies a l'escola. Que darrerament ha augmentat la cobertura educativa de forma significa-

tiva, ja que a primària és quasi total però deixa una part de la població fora i això és manca d'equitat: no es cobreix tota la primària, poc la secundària i més poc l'educació especial. Que existeix expulsió d'alumnes del sistema educatiu, perquè les condicions de vida els fan sortir, no hi van perquè han de fer feina per poder menjar, han de repetir curs i no ho poden fer moltes vegades. Que dels 3.600.000 infants del Perú, les escoles només n'atenen un 30%. I que allà on hi ha menys escolarització és en els barris més pobres i en les zones rurals. Va seguir exposant xifres i percentatges d'abandonament i d'analfabetisme, especialment a les zones on es parla quítxua i aimara.

"Xipre, dedicada al turisme, on l'alumnat no abandona els estudis, amb Malta i Mallorca, illes que tenen unes característiques semblants i on l'abandonament és molt elevat."

Xavier Rambla va comentar que en comparació al Perú, a l'Estat espanyol tothom està escolaritzat, que aquí no hi ha desescolarització i que les alumnes tenen millors qualificacions. Va citar Nussbaum per dir que l'educació desenvolupa les capacitats humanes: els sentits, la imaginació, els pensaments, les emocions com a vinculacions fora d'un mateix, la concepció del bé a través de la raó pràctica, viure amb i per altri com a bases socials i autoestima,





aspecte al qual denominà afiliació, el desenvolupament del joc i el control polític del propi entorn, és a dir, la participació efectiva en eleccions polítiques, sindicals, etc. Va comparar l'illa mediterrània de Xipre, dedicada al turisme, on l'alumnat no abandona els estudis, amb Malta i Mallorca, illes que tenen unes característiques semblants i on l'abandonament és molt elevat. També va subratllar que a l'Estat espanyol, ha augmentat l'índex de fracàs escolar durant els últims sis anys. Que al País basc, a Aragó i a Astúries és allà on hi ha més alumnes que acaben els estudis. Que segons la UNESCO a l'Estat espanyol la primària la acaba tothom i segons l'Informe Pisa el resultat es troben per sota de la mitjana.

L'agenda educativa global

A les 16,30 hores, el Sr. Sebastià Serra, secretari d'Administracions Públiques de l'STEI-i, va presentar la Sra. Aina Tarabini, sociòloga i professora de la Universitat Autònoma de Barcelona i el Sr. Antoni Verger, pedagog i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona, que havien de desenvolupar una ponència sobre *L'agenda educativa global*.

Antoni Verger va iniciar la ponència i va comunicar que analitzarien alternadament amb Aina Tarabini l'agenda educativa global i que intentarien enllaçar amb el que s'havia explicat el matí i el dia anterior. Va definir la globalització i va dir que afecta tres dimensions que interaccionen: l'econòmica, la política i la cultural i que tot plegat influeix les polítiques educatives que es duen a terme. Que el neoliberalisme pretén posar totes les activitats entorn del mercat i separant-les de l'estat. Que respecte de l'educació implica una privatització que es reflecteix en l'augment de les taxes de la universitat, taxes a les famílies en els concertats, creixement dels centres privats, incentivació directa a les famílies, competència entre aules i centres, obtenció de recursos privats, rifes per finançar l'escola, universitats que atrauen alumnat estranger, etc. Que la globalització ens afecta a través del menjar ràpid i les pel·lícules de Hollywood; a l'escola s'estudien els mateixos temes i els mateixos autors i per fer currículum s'ha de publicar en revistes que s'editen en anglès. Que els currículums comprensius es troben en crisi i que es formen treballadors i treballadores i no ciutadans i ciutadanes. Que avui, a més dels estats, intervenen en política el BM i l'OMC que no tenen la mateixa agenda que la UNESCO.



Aina Tarabini va explicar com els organismes internacionals citats anteriorment i d'altres afecten l'educació. Que aquests organismes influeixen per indicar què s'ha de fer quant a educació, quins objectius s'han de dur a terme, quin ha de ser el currículum, com han de funcionar les escoles, etc. Que existeixen mecanismes per influir l'educació com el de l'harmonització de l'espai europeu de l'educació superior, el de la disseminació, que consisteix a fer algun estudi i indicar als estats que facin alguna cosa determinada perquè els indicadors de qualitat millorin, el de l'estandardització, que indica que els estats han de seguir unes normes i el de la imposició, que obliga a reformar els sistemes educatius. Que el BM és l'organisme que té més capacitat de definició de polítiques educatives als països del Sud. Que a vegades, les mesures aconsellades són les de reduir despesa pública en educació i la consegüent privatització. Això aconseguiria que a Amèrica Llatina les classes mitjanes no trepitgin l'escola pública. Que els estats només han d'intervenir en l'educació en l'àmbit dels pobres.

"Que molts de sindicats han denunciat el fet que l'educació pugui ser considerada una mercaderia, que se la insereix en els acords comercials."



Antoni Verger torna a intervenir per parlar de l'OMC. Que és un organisme que fomenta el lliure comerç en mercaderies i en serveis, i, per tant, en serveis educatius. Que no té agenda educativa, però que influeix molt a l'educació, a l'avaluació de la qualitat educativa. Que molts de sindicats han denunciat el fet que l'educació pugui ser considerada una mercaderia, que se la insereix en els acords comercials. Que s'està generant una agenda educativa global i que els estats no són elements passius, ja que molts es troben instal·lats dins els organismes que prenen les determinacions. En aquests moments es va passar al col·loqui i es va obrir un torn de paraules.

Es va comentar que en contextos de desigualtat, les polítiques socials en general poden acabar reproduint les desigualtats inicials, encara que tots tinguin una mica més. Es va parlar de la "bossa-escola" del Brasil, on es passa una renda mínima mensual a unes famílies seleccionades i condicionada a l'assistència dels fills i filles a l'escola. També es va explicar el cas de Veneçuela que és un país dissident, perquè no vol mercantilitzar l'educació i és un lloc on es garanteix que tothom pugui accedir a tots els nivells de l'educació i demostren que es pot garantir l'educació superior per a tothom. També es va parlar de la manera com es prenen els acords en els organismes internacionals i que no es pot dir que sigui democràtica. També es va apuntar que les desigualtats a Amèrica Llatina s'accentuen a causa del molt frau fiscal existent. També es va parlar de les filosofies positivistes que han impulsat la globalització i que han intentat legitimar la cultura hegemònica occidental. Hi va haver qui va demanar si totes aquestes qüestions que es plantejaven tenien alguna solució. Es va indicar que els canvis són difícils, però que es poden anar fent coses, que la pobresa afecta l'educació i que aquesta té efectes econòmics i polítics.

Polítiques educatives per a la igualtat

A les 18 hores, la Sra. Maria Antònia Font, responsable d'Acció Sindical de pública de l'STEI-i, va presentar el Sr. Xavier Bonal, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona i adjunt del Síndic de Greuges de Catalunya i el Sr. Eduardo Vila, pedagog i professor de la Universitat de Màlaga, que havien de desenvolupar una ponència sobre *Polítiques educatives per a la igualtat*. La presenta-



dora de la ponència va agrair al Sr. Pere Polo l'organització d'aquestes jornades i va afirmar que hi havia ganes de passar a l'acció i que els sindicats superassin l'etapa de burocratització en què es trobaven en l'actualitat.

Xavier Bonal va afirmar que la lluita contra la pobresa no ha de ser forçosament la de la desigualtat i la lluita per la desigualtat no ha de ser obligatòriament la de la pobresa. Va parlar del fet de considerar que l'educació no és només consum, sinó que s'hi pot invertir i es pot dur al mercat de canvi. Que s'ha de tenir clar que els beneficis de la inversió educativa han de ser efectius. Que s'ha pogut comprovar que l'educació no era suficient per eliminar la pobresa, ja que als pobres només els arriben les engrunes de les millores econòmiques. Que existeix un altre model que és el de localitzar els més pobres i abocar-hi serveis, entre ells, l'educació. Amb aquest model d'augmentar els recursos a l'educació tampoc no s'ha eliminat la pobresa. Que a Amèrica Llatina hi ha un accés massiu a l'ensenyament privat per part de les classes mitjanes i els pobres són els que van a l'escola pública. Que uns estudis que s'han fet indiquen que perquè un infant pugui sortir de la pobresa ha d'assistir amb profit 12 anys a l'escola i això no passa. També va explicar el sistema "bossa-escola" del Brasil i va indicar que per no perdre l'ajuda, l'assistència havia de superar el 80%. També va indicar que de les condicions socials deriven les condicions educatives, encara que va assegurar que tots els infants eren potencialment educables.



"...on s'ha aconseguit recuperar llengües que quasi ja havien desaparegut i s'ha anat eliminant la vergonya dels indígenes a usar-les."

Eduardo Vila que va parlar de polítiques d'igualtat, de la construcció d'un nou subjecte polític a partir dels pobles indígenes i de les persones migrants i també de la reconstrucció del concepte de ciutadania, que ha passat d'element inclús a exclusor. Va afirmar que el cost d'escolaritzar totes les persones que es troben en edat d'escolarització en el món és equivalent al que gasten els europeus en gelats. Que el diàleg intercultural és també un diàleg intracultural que reflecteix les relacions entre les cultures. Va explicar els discursos de les polítiques neoliberals i interculturals: el discurs de les bondats de la privatització i la descentralització, el discurs de la qualitat i de l'excel·lència competitiva, el discurs de la naturalització del relativisme moral, el discurs de la pedagogia de les conseqüències i el discurs de la legitimació de les desigualtats socials que té com a conseqüència la concentració, l'explotació i la inclusió dels emigrants a centres públics, acaramullats i a escoles gueto. Que no s'ha de confondre la interculturalitat amb el folklorisme. Que no existeix la competitivitat sana i que aquest discurs s'ha de desterrar de l'escola. Que la pluralitat d'identitats i cultures no constitueix cap problema.

En el col·loqui posterior es va parlar del cas de Bolívia, de l'indigenisme i que pensen fer innovacions a l'escola, del cas de Veneçuela on es va dir que tenen el sistema educatiu més avançat de Llatinoamèrica, on s'ha aconseguit recuperar llengües que quasi ja havien desaparegut i s'ha anat eliminant la vergonya dels indígenes a usar-les. Sobre el fet que les classes mitjanes haguessin escolaritzat els infants a la privada a Llatinoamèrica es va dir que aquí també passava una cosa semblant. Es va afirmar que si a les escoles no hi havia els diferents tipus d'infants que hi ha a la societat, no es podia fer interculturalitat. També es va comentar que molta de gent pel fet de pagar els seus impostos, tenen molt assumit que volen elegir centre. Aquí es va dir que no tots els

juristes tenen clar l'article 27 de la Constitució sobre si es refereix al dret d'establir centres d'ensenyament o a elegir-los. Altres assistents hi varen intervenir per afirmar que la Constitució el que diu és que hi ha llibertat de creació de centres. Hi va haver un moment es què es va parlar sobre el tema de les llengües dels indígenes i què s'havia de fer per recuperar-les i va sorgir el tema del català i del castellà, de llengua dominant i dominada i que l'Estat espanyol no promou la riquesa cultural i lingüística que té. També es va parlar sobre el fet que es vulgui aprendre àrab per rebre els immigrants del Marroc i que després es descobreixi que la seva llengua és el tamazigh. També es va afirmar que el concepte de ciutadania s'ha d'identificar respecte de la convivència i no de la religió.

"...la repressió violenta de la policia mexicana contra aquests mestres que no feien més que voler millorar la situació desastrosa en què es troba l'educació en aquell país."

Moviments socials i educació pública

El dissabte, dia 21, a les 10 hores i 30 minuts, després de vèncer uns quants problemes tècnics, va començar la darrera sessió del Seminari per parlar sobre *Moviments socials i educació pública*. Va moderar el Sr. Gabriel Caldentey, secretari d'Acció Sindical i Comunicació de l'STEI-i, que va presentar els components de la taula rodona: el Sr. Daniel Suárez, professor del Laboratori de Polítiques Públiques de la Universitat de Buenos Aires; la Sra. Beatriz Quirós, responsable de Política Educativa de la Confederació d'STE; el Sr. Joviel Acevedo, secretari de l'STE de Guatemala, que en aquests moments volava des d'Eivissa cap a Mallorca i que arribaria més tard, que havia substituït el Sr. Andrés Eloy, rector de la Universitat de Veneçuela i viceministre d'Educació Superior del mateix país i el Sr. Eduardo Vila, professor de la Universitat de Màlaga.

Després de la presentació dels components de la taula es va projectar la pel·lícula "*Granito de arena*", realitzada a Mèxic, que qüestiona certes posicions



sindicals, és a dir, combat el sindicalisme oficial de mestres de Mèxic. En aquesta pel·lícula es va poder comprovar la lluita aferrissada dels mestres d'Oaxaca, les seves vagues, les seves tancades i manifestacions i la repressió violenta de la policia mexicana contra aquests mestres que no feien més que voler millorar la situació desastrosa en què es troba l'educació en aquell país.

A continuació varen començar les intervencions dels components de la taula rodona:

Joviel Acevedo va donar dades generals de Guatemala (situació geogràfica, població, economia...). També va parlar de l'estreta relació del seu sindicat amb l'STEI-i i de la freqüent coincidència amb professorat d'Espanya per cooperació, solidaritat i intercanvi d'experiències. La projecció del documental -va dir- m'ha evocat l'any 2003 a Guatemala per les mobilitzacions i vagues que varen mantenir i en el transcurs de les quals arribaren a prendre ports i aeroports; no va ser exclusivament una lluita com a mestres, sinó que s'hi afegiren

mares, pares i alumnat contra la política de les multinacionals. Va denunciar la connivència d'alguns governs europeus amb l'imperi feixista de Bush. I va deixar clara la seva convicció que els moviments de base són una gran majoria que encara no han estat capaços de mobilitzar tota la seva força per aconseguir que en lloc d'aturar un dia, un mes o un any tot el país, el puguin aturar durant un sol dia tots els països del món. Va dir que la solidaritat de l'STEI-i amb l'STEG s'ha de veure com una tasca que no ha de ser voluntària o compassiva, sinó una solidaritat de doble via: dret dels més dèbils i deure dels més forts envers aquells. Va afirmar que mentre la globalització i el poder neoliberal facin més rics els rics i més pobres els pobres, i mentre augmenti la pobresa (62% per baix del llindar i proper a l'extrema pobresa) la lluita serà necessària. Va afirmar que l'STEG lluita pel treball i el salari mínim i digne del professorat, però també per molts d'altres aspectes que afecten el món educatiu, per exemple la nutrició per als nins i nines, que l'Estat ha de garantir, o per les necessitats de mares i pares de família de les diferents comunitats. Cal dir als grans poders que no s'accepta la misèria





que provoquen amb les seves polítiques neoliberals. Va explicar que acabava d'arribar d'Eivissa i que havia dit a l'alumnat que tota la infraestructura i mitjans que tenen en els instituts que ell ha visitat és el resultat de la lluita i reivindicacions dels seus pares i padrins per aconseguir-los. Que convé tenir present que l'educació és l'única sortida contra la globalització i el neoliberalisme; que cal ensenyar les noves generacions a defensar allò que s'ha obtingut. La lluita és eterna: es guanyen batalles, mica en mica; però la vida és lluita i la lluita és vida; tenim dret a viure, a expressar-nos i a ser escoltats. Finalment, es va referir a la lluita de l'any passat al seu país contra el Tractat de Lliure Comerç (TLC) i que com a regal els Estats Units els posen un mur entre EUA i Mèxic; va tornar a insistir en la idea de posar-se d'acord tots els estats per aturar durant un dia a tot arreu del món. I per acabar va fer com a reflexió o petició que vagin a Guatemala més cooperants per saber què hi ha, què passa i reforçar l'ajuda.

"La lluita és eterna: es guanyen batalles, mica en mica; però la vida és lluita i la lluita és vida; tenim dret a viure, a expressar-nos i a ser escoltats."



Daniel Suárez va començar per expressar l'agraïment a l'STEI-i i especialment al senyor Pere Polo. Es va referir al documental per dir que és una clara mostra de l'alt compromís dels docents i dels seus sindicats contra les forces del neoliberalisme.

La institució per a la qual ell treballa va fer un estudi sobre polítiques educatives a Llatinoamèrica, amb especial esment a Xile, Equador, Perú i Argentina, durant el període 1997-2003. D'aquest estudi es conclou que els sindicats eren els protagonistes de les lluites i de les reivindicacions, i especialment els docents; però també es treballava en la línia de com els sindicats, a més de ser les plataformes de lluita i reivindicació dels treballadors i treballadores, es podien convertir en estructures de lluita contra les polítiques neoliberals i contra el pensament únic que imposen. Tot seguit va explicar que els sindicats de docents del Con Sud han elaborat estratègies alternatives de lluita, com per exemple: a Argentina, la "carpa blanca". Instal·laren una carpa blanca (perquè

les bates que du el professorat dins l'aula són d'aquest color) davant el Congrés de la nació i varen fer dejunis els docents durant més de 1.000 dies per reivindicar l'escola pública, un finançament adequat, millors condicions laborals, sous... i per incloure-ho dins l'agenda política educativa, ja que el finançament afecta directament la qualitat educativa. Amb tot això aconseguiren l'adhesió de sectors que fins aleshores sols havien vist els problemes que afectaven els seus sous. Les reformes educatives neoliberals no tengueren efectes pedagògics positius o renovadors; per això els moviments sindicals plantejaren el que anomenaren la santíssima trinitat: currículum, avaluació i qualificació docent. Les polítiques neoliberals cercaven callar les preocupacions pedagògiques alternatives que s'oposaven al discurs únic pretès pel neoliberalisme. Actualment, molts de sindicats també reivindiquen estratègies del saber pedagògic. CETERA d'Argentina: els docents investiguen les seves pròpies pràctiques pedagògiques, com també investiguen el desplegament o l'aplicació d'altres pedagogies per un altre model d'escola pública. L'IPP de Perú i altres organitzacions de Colòmbia i d'altres països estan construint un atlas pedagògic que mostra la realitat de la situació a les escoles d'aquests països, per rebatre la propaganda i contradir les anàlisis que dona la política neoliberal i la seva voluntat de privatització i mercantilització de les escoles.

Beatriz Quirós va manifestar el seu agraïment a l'STEI-i pel convit a aquest seminari i va exposar que precisament va ser l'STEI-i, dins la confederació





d'STE, el membre capdavanter en tota la feina d'obrir-se a l'exterior i a altres països. Des de l'àmbit de relacions internacionals dels STE es volen donar a conèixer, per denunciar les polítiques neoliberals. Tot seguit va donar una visió molt ràpida de fets puntuals d'Argentina i Mèxic. Va denunciar l'inici de la corrupció sindical aquí (sindicalisme burocràtic) amb cursos de formació del Forcem que beneficien els grans sindicats. Quant a l'OCDE i els seus informes PISA, va qüestionar el sentit i l'orientació d'aquests tests i informes que només duen o serveixen per classificar les escoles. (Aquí el moderador va fer un incís per referir-se a la classificació de centres que fa uns mesos va publicar el *Diario de Mallorca* segons els resultats de les proves de selectivitat).

Es referia a la situació d'Anglaterra on els infants de 8 anys són obligats a fer unes proves i exàmens de selecció per després poder accedir a escoles corporatives (escoles de "qualitat"). A Europa (tant l'occidental com la de l'est) hi arriben aquestes polítiques privatitzadores de l'ensenyament i el consegüent desfinançament de l'escola com a servei públic. Un altre aspecte al qual es va referir va ser el de la immigració que afecta fortament els països del sud d'Europa: a Grècia s'han fet unes manifestacions molt fortes per defensar l'escola pública, com a Itàlia i a França. A França s'expulsa a menors en situació no legal i se'ls retorna al país d'origen; a Espanya s'han retornat fins ara 80.000 immigrants; a Portugal tanquen escoles rurals i obliguen els infants a anar a escoles de concentració a 30 o 40 quilòmetres de distància, amb la qual cosa molts abandonen. És a dir, tot un conjunt de polítiques educatives posades al servei de l'economia a molts de països de l'Europa dels 25.

"Hi havia molta privatització tant d'escoles com d'universitats; preocupava en primer lloc l'alimentació i l'escola quedava relegada..."

Finalment va passar a explicar la situació de conflicte que es produirà a Espanya amb l'Estatut de la Funció Pública Docent al qual els STE s'oposen i els grans sindicats accepten. L'Estatut de la Funció Pública docent persegueix: a) jerarquitzar i dividir el

professorat, b) substituir els actuals complements docents (sexennis) per graus per anar ascendint (amb una avaluació que farà la direcció del centre a la inspecció; c) enfortir el paper dels directors i directores que ja no seran elegits per cap òrgan de participació del centre. Com s'enfronten aquests problemes des dels STE? Amb sensació de solitud a l'Estat espanyol, però no a altres fòrums internacionals (Plataforma 2004, Fòrum mundial, Fòrums socials europeus, Fòrum social ibèric...). Per acabar va fer una ràpida referència a les universitats que es posaran al servei de les empreses, i va afirmar que posar-se al servei del capital significa la destrucció de les universitats públiques.

Eduardo Vila va explicar una mica la situació de Veneçuela i va referir-se al fet invers del que s'havia dit fins ara; és a dir, com alternativament a les altres intervencions, en el cas de Veneçuela, l'economia està al servei de l'educació. Parla de les 4 "A" del sistema educatiu d'aquell país, que són: assequibilitat, accessibilitat, adaptabilitat i acceptabilitat, amb les quals s'intenta aconseguir millores de l'educació. L'any 1999 es fa una Constitució nova que és una de les més progressistes del món, almenys sobre el paper. Tot seguit es refereix a les traves i dificultats per les quals ha hagut de passar la República, com és ara, un cop d'estat i múltiples pressions sobre el petroli. Durant els 40 anys





anteriors de la 2a República es vivia en un pur i dur bipartidisme. Actualment el president Chávez fa coses perquè té petroli (es diu), però, s'han de fer les coses, ha d'haver-hi voluntat i determinació com demostra el president actual, perquè abans també hi havia petroli però només s'enriquien els de sempre. Com estava l'educació a Veneçuela? Hi havia molta privatització tant d'escoles com d'universitats; preocupava en primer lloc l'alimentació i l'escola quedava relegada; es constata una situació precària de tota la xarxa pública..., tot el contrari del que ara s'està fent. A continuació va exposar les dades de la situació i evolució des del govern de Chávez ençà. Tot (taxes d'escolaritat, inversions...) indica un augment molt significatiu fins a duplicar, triplicar i fins i tot quadruplicar les dades del temps anterior, segons els casos. Dins el sistema educatiu bolivarià coexisteixen tres subsistemes: el tradicional, el de les escoles que s'incorporen al sistema general i el subsistema complementari de les missions. Tot seguit explica el funcionament de les missions com a subsistema que té per funció suplir les carències del sistema (alimentàries, educatives...) però no arriben a donar les necessitats i les exigències suficients; és a dir, en tenen prou a cobrir allò que es previ a l'educació. A partir d'aquí es va centrar en les missions educatives que són:

La Robinson: la més important quant a l'alfabetització ha aconseguit més de 200.000 facilitadors, aules... i en dos o tres mesos aconsegueixen que sàpiguen llegir les persones que reben el benefici d'aquesta Missió.

La Misión Rivas: per a gent que havia hagut d'abandonar l'escolarització elemental (s'han beneficiat unes 700.000 persones).

Misión Sucre: per a educació superior i que es va posar en marxa l'any 2003. Té bàsicament 2 programes: a) d'accés a la universitat (beques de transport, de material...) i b) programes de formació. Els estudiants, a més d'estudiar, han de posar en marxa projectes a les seves comunitats, i, lligada amb aquesta acció, s'obté la municipalització de l'ensenyança universitària (les anomenades "aldeas universitarias"). Finalment, ens parlà de programes complementaris com són:

"Plan Simoncito", d'educació infantil que ara s'està generalitzant i abans era un luxe.

"Plan emergente bolivariano", més vinculat a temes de voluntariat social. I dins aquest Pla, les escoles alternatives, per atendre les necessitats de joves que són al carrer fins aconseguir que tornin a l'ensenyament regulat. I va acabar exposant els trets de les escoles bolivarianes:

- Obertes tot el dia (l'alumnat berena, dina i quasi sopa).
- Programa educatiu integral comunitari (PEIC): la comunitat és la que fixa els objectius bàsics i necessaris.
- Interculturalitat (de la qual ja en va parlar ahir).
- Educació especial (que just ara comença).

I així va acabar el Seminari. □

ES REFUGI

Via Sindicat, 21 - pati.

(antic edifici del Sindicat Forà)

Ciutat de Mallorca

07002

Telèfon: 971 71 67 31

Fax: 971 71 85 97

refugi@detallsport.es

www.esrefugi.es



Des del 1976!
equipam ses vostres aventures

LA MATÉ PORQUE (ME INCULCARON QUE) ERA MÍA...

JORNADES SOBRE VIOLÈNCIA DE GÈNERE (La Caixa, 29 i 30 de novembre de 2006)

Catalina Thomàs Galmés

El passats dies 29 i 30 de novembre es varen celebrar a l'auditori de La Caixa les VII Jornades organitzades per la Policia Local i l'Ajuntament de Palma. Enguany el tema de les ponències ha estat la violència de gènere.

El títol de les Jornades va ser *La violència contra les dones: educar per prevenir*. Hi acudiren gairebé 190 participants, pertanyents a diferents àmbits: policies locals, nacionals, docents, assistents/es socials, psicòlegs i psicòlogues, estudiants de la UIB, etc.

Després de la inauguració de les Jornades va fer la conferència marc la Sra. Rosa Méndez, integrant de l'Equip de Dones d'Amnistia Internacional. Méndez va destacar el fet que la violència contra les dones constitueix un atemptat contra els drets humans i que com a tal està descrita a l'ONU.

Amnistia Internacional va començar a tractar el tema de la violència de gènere cap a l'any 2002. Cada quatre anys la Convenció de la Dona, pertanyent a l'Organització de Nacions Unides i dins la qual participa Amnistia Internacional, elabora un Informe que fa arribar als estats amb les corresponents recomanacions d'esmena i canvi. Concretament l'Informe de AI té per títol *Més drets, els mateixos obstacles* i emfasitza el fet que la violència de gènere és un problema de salut pública, que la majoria de les dones maltractades no denuncien, però sí que passen per un centre mèdic i que des d'aquest àmbit es pot treballar i es pot fer una bona incidència sobre el problema.

Amnistia va fer també propostes en el debat parlamentari per a l'aprovació de la Llei Integral de 2004 aprovada a l'Estat espanyol (en vigor des del 29/01/06 i, en alguns aspectes, a partir del mes de juny de 2006).



"...el problema fonamental es troba entre el moment de la denúncia i el judici, quan les dones se senten més desamparades."

Algunes de les propostes d'Amnistia són:

- Elaborar un Pla Nacional sobre Violència de Gènere.
- Fer un catàleg de mesures de formació per als i les professionals de l'àmbit sanitari i judicial.
- Afavorir la col·laboració entre els àmbits sanitari, policial i judicial.
- Dotar dels recursos necessaris els centres mèdics (atenció primària, hospitals...).



- Garantir l'assistència psicològica i lletrada a les dones maltractades abans de formalitzar la denúncia, perquè coneguïn exactament les implicacions que tindrà fer-la.
- Incidir molt especialment a les dones procedents de l'àmbit rural, les dones discapacitades i les immigrants, ja que totes elles es troben en inferioritat de condicions a l'hora d'acreditar-se com a víctimes. En els casos de les dones immigrants, s'hi afegeix la circumstància que la majoria són il·legals, de manera que, feta la denúncia, han de ser per llei expulsades de l'Estat.
- Establir uns estàndards mitjans per a totes les comunitats autònomes, ja que existeixen diferències flagrants dins les CCAA de l'Estat espanyol.
- Seguir correctament els protocols a l'hora d'elaborar les ordres d'allunyament, de manera que les víctimes se sentin protegides en tot moment, ja que el problema fonamental es troba entre el moment de la denúncia i el judici, quan les dones se senten més desamparades.
- Aconseguir un clima d'intimitat en el moment de la formulació de la denúncia en els jutjats. Sobretot, evitar que les víctimes hagin de declarar davant l'agressor.
- No criminalitzar les dones: són víctimes i no han de ser culpabilitzades en cap cas. En els casos de violència psicològica, en molts de casos no es dona una total credibilitat a les dones.
- Implantar unitats forenses a tots els jutjats i fer que les seves conclusions serveixin de manera efectiva en els judicis i que es puguin detectar possibles falses denúncies.
- Realitzar les reparacions econòmiques a les víctimes, reconegudes per l'ONU, i que en la majoria dels casos les dones no demanen, ja esgotades per tot el procés.
- Incloure aquesta problemàtica en el currículum de la nova assignatura "Educació per a la Ciutadania".



- Evitar els judicis ràpids perquè no poden provar el caràcter habitual del delicte, bàsic en els casos de maltractament a les dones.

(Podeu trobar l'Informe a la plana www.actuaconam-nistia.org)

A la taula rodona posterior hi participaren la Sra. Aina Beltran, policia local de Palma; la Sra. Antònia Barrés, del Programa Dinàmica Educativa de l'Ajuntament de Palma; la Sra. Joana Rosselló Morales, directora general de Planificació, Innovació i Formació de Professorat, la Sra. Isabel Llinàs, directora de l'Institut Balear de la Dona, la Sra. Margalida Verger, de l'Oficina de Víctimes del Delicte i la Sra. Margalida Ferrando, regidora de Serveis Socials de l'Ajuntament de Palma.

"...s'intenta assegurar l'escolarització immediata als fills i filles de les víctimes que han hagut de canviar de residència..."

Aina Beltran va destacar el fet que les dones maltractades reben una atenció sensible i ràpida; la policia les acompanya en tot moment -reben tutorització individual- i es fa un seguiment dels casos de forma coordinada entre vuit persones.

Antònia Barrés explicà els diferents programes i activitats sobre el tema de la violència de gènere que



es fan des de l'Ajuntament de Palma dins el Programa de Dinàmica Educativa: "Anam a Sitges", "Dones de Palma, les grans desconegudes", "Créixer junts", etc.

Joana Rosselló Morales emfasitzà el fet que, des de la Conselleria, es proposen cursos de Formació Permanent del Professorat, s'intenta assegurar l'escolarització immediata als fills i filles de les víctimes que han hagut de canviar de residència i es redacten tots els documents amb un llenguatge no sexista. La Conselleria ha editat un Programa amb cinc unitats didàctiques (més de seixanta activitats) que, de manera transversal, es pot aplicar a totes les etapes educatives. Es proporcionaran monitors als centres que vulguin participar voluntàriament en el projecte.

Isabel Llinàs va parlar dels serveis que ofereix l'Institut Balear de la Dona: des de l'Institut es coordinen totes les ordres de protecció de la CAIB. Allà es té tota la informació sobre les víctimes i se les informa sobre els drets que tenen.

És molt important que les víctimes rebin una assistència lletrada de qualitat a l'hora de formular la denúncia. Per això, l'Institut de la Dona té també punts d'informació jurídica que faciliten l'ajuda pertinent en cada cas.

Existeix una forta coordinació entre l'Institut de la Dona i les administracions públiques (Govern, Consells Insulars, Ajuntaments), així com amb la policia, la guàrdia civil, jutjats, fiscalia, etc.

L'Institut té una xarxa de cases d'acollida arreu de les Illes Balears; tres a Mallorca, una a Menorca i una a Eivissa, amb un total de 157 places. Els fills i filles de les dones maltractades també hi poden viure. Les dones reben assistència psicològica continuada, tant de forma individual com grupal.

Se cerca l'autonomia de les dones, de tal manera que, a través d'un conveni amb l'IBAVI, se'ls lloguen pisos amb uns preus preferents. Durant el primer any l'Institut Balear de la Dona les avala. Encara no s'han trobat amb cap cas d'impagament.



Margalida Verger va destacar l'Oficina de Víctimes del Delicte del jutjat de Via Alemanya com la que té més moviment, d'un total de deu oficines. El 30 d'octubre de 2006 s'havien assistit quatre-centes vint-i-una dones. Les víctimes reben cinc sessions gratuïtes d'assistència psicològica i acompanyament i assessorament jurídic.

Margalida Ferrando va parlar d'un tema molt preocupant: en la majoria dels casos, tant les víctimes com els agressors són gent molt jove. Destacà que la causa de la violència de gènere és el poder de l'home sobre la dona. Per tal de tractar això, s'ha posat en marxa un programa adreçat no a les víctimes, sinó als maltractadors. De moment està destinat a homes que compleixen una sèrie de requisits, com són no tenir addiccions ni problemes mentals.

Per altra banda, i conjuntament amb el Col·legi de Psicòlegs i Psicòlogues, es comença a treballar en un programa per preparar els infants per anar a declarar en un judici.

"...ens trobam en una societat amb uns valors definits sobre les relacions de poder dels homes sobre les dones."



A la taula rodona de dia 30 hi assistiren la Sra. Àngels Cardona, mestra, poetessa i representant del Secretariat de la Dona de l'STEI-i; la Sra. Nina Parrón, feminista des dels devuit anys; la Sra. Francisca Mas, advocada i presidenta del Lobby de dones; la Sra. Marisa Goñi, Secretària d'Organització del Sindicat de Periodistes i guanyadora d'un premi per la publicació *CIA Airlines*; la Sra. Saliha Souleimani, mediatora intercultural i membre del col·lectiu d'immigrants d'origen magribí a les Illes Balears i, finalment, el Sr. Miquel Àngel Lladó, president de l'ONG *Homes contra la violència de gènere*.

Àngels Cardona reivindicà que el tema de l'educació contra la violència de gènere no ha de recaure exclusivament sobre els i les mestres, professors i professores; no estan en realitat formats per poder fer de forma efectiva aquesta tasca. Existeix una gran hipocresia social: per una banda, volem lluitar

contra aquest tema; d'altra, oferim als nins i nines diàriament escenes violentes en els mitjans de comunicació, els deixam jugar amb les consoles de joc a jocs violents... ens trobam en una societat amb uns valors definits sobre les relacions de poder dels homes sobre les dones.

Aquestes relacions de poder es veuen encara a les aules: s'ha aconseguit una igualtat formal, però no real; en realitat no treballam coeducant; existeix un currículum ocult que es manifesta a les classes i contra el qual s'ha de treballar fermament.

Nina Parrón parlà del tràfic internacional de dones, un tema flagrant que es dona dins i fora de les nostres fronteres. De nord a sud es dona el turisme sexual; de sud a nord la prostitució, el servei domèstic i els llocs de feina més baixos del sector de l'hostaleria. A mesura que una dona de l'est europeu creua fronteres cap al sud d'Europa, el seu preu en el mercat de la prostitució augmenta. Les dones són enganyades i raptades. En molts casos són les seves pròpies famílies, empobrides, les que les venen. Solen travessar els Balcans a peu, són violades de manera continuada -un sector de clients important és el format pels soldats de l'OTAN- i arriben tan atemorides a les cases de prostitució que no s'atreveixen a intentar escapar. En el conjunt de l'Estat espanyol proliferen de cada vegada més els anomenats *hipermercats del sexe*. A més, les màfies reclamen sumes grosses de diners per pagar el viatge que han fet, evidentment enganyades i pensant que anaven a trobar una feina digna per viure millor.





Moltes vegades es produeix entre les dones l'anomenada *síndrome d'Estocolm* respecte dels seus captors. Les dones fan feina setze hores diàries sense cap dia de descans -excepte els dies que tenen el cicle menstrual.

Les dones prostitutes són tractades com si fossin delinqüents, quan en realitat són víctimes i, per tal de preservar la seva integritat, en molts casos se les ajuda a "desaparèixer"...

Parrón advocà per l'abolició de la prostitució, seguint el compromís que va adquirir l'ONU l'any 1949 i que encara no s'ha complert.

Francisca Mas exposà breument la història del feminisme: Simone de Beauvoir el va definir en el seu moment com *una forma de vida individual i una lluita col·lectiva*. La base de la lluita és combatre el sistema patriarcal, segons el qual es considera la dona com un ésser inferior.

Durant la Revolució Francesa (1789) un moviment de dones presentà un quadern de queixes a l'Assemblea General, perquè la gran millora que considerava tots els homes ciutadans i iguals deixava de banda el col·lectiu femení. Les represàlies arribaren aviat: es prohibí a les dones reunir-se i algunes fins i tot foren guillotïnades.

"La família fou durant molt de temps el destí natural de les dones, les quals depenien en tot i per a tot dels seus marits..."

En el segle XIX es duu endavant el moviment sufragista, el qual demana el vot per a la dona. S'aconsegueix per primera vegada a Anglaterra, després de la Primera Guerra.

En el segle XX les dones aconseguixen drets polítics, però en realitat només tenen a l'abast un sostre de vidre. Contra aquest fenomen es posen en marxa les polítiques de discriminació positiva de la dona i les llistes paritàries.

Es comença a parlar del concepte de *gènere*, i es defineix com una construcció cultural. El feminisme



pretén fer visible una realitat que en molts casos resta oculta dins les famílies. La família fou durant molt de temps el destí natural de les dones, les quals depenien en tot i per a tot dels seus marits, que completaven la personalitat jurídica de les seves dones.

No és fins l'any 1989 que s'organitza una Comissió d'Expertes al Senat i s'estableix un nou tipus penal: la lluita contra la violència de gènere.

La Llei Orgànica de 2004 reconeix que la violència de gènere afecta els drets humans de les víctimes i constitueix un greu problema social.

Marisa Goñi parlà del problema de la violència de gènere com una realitat nova que cal tractar de la forma adequada en els mitjans de comunicació, ja que tenen una gran incidència social. Les paraules, segons Goñi, creen universos.

El sector de periodistes es troba amb una manca de pautes per tractar el tema. Tot i així, s'ha establert un decàleg des del Sindicat de Periodistes: donar testimonis que dones que hagin superat positivament el problema; no presentar mai els casos com a fets aïllats, sinó com a ferides socials; evitar comentaris que puguin justificar d'alguna manera els agressors; no crear sensacionalisme amb l'ús de determinats tipus i mides de lletra o determinades fotografies; garantir al màxim la intimitat de les víctimes; fer



reportatges i articles on exvíctimes expliquin com sortir del problema; fer entendre que una dona maltractada és un problema social; anunciar els serveis que s'ofereixen a les dones i oferir pautes de comportament per prevenir aquesta problemàtica.

Saliha Souleimani destacà que dins la societat marroquina la violència de gènere es considera part de l'àmbit privat i gaudeix de certa acceptació social. La Llei marroquina no la penalitza. Quan les dones marroquines vénen a Europa en molts casos denuncien els maltractaments de què són objecte, però de seguida reben fortes pressions per retirar les denúncies i normalment tornen a conviure amb l'agressor. De vegades els agressors s'inhibeixen una mica després de viure aquest procés i passen a la violència psicològica, deixant una mica de banda la física.

Miquel Àngel Lladó fou un dels fundadors, l'any 2000, de l'ONG *Homes contra la violència masclista*. El seu plantejament inicial fou que els homes havien de deixar de ser silencis, ja que el silenci fa còmplices els i les que no denuncien.

Va destacar el fet que moltes vegades el maltractador és un home formidable fins que entra dins ca seva, on fa insuportable la convivència amb la seva família.

Entre les activitats de l'ONG es troba la manifestació pública que es realitza a la plaça de les Tortugues de Palma cada vegada que una dona mor a l'Estat espanyol víctima de la violència de gènere (enguany ja hi ha hagut seixanta-nou víctimes); tallers diversos i, sobretot, la presència de la seva veu en els mitjans de comunicació.

Els i les assistents a les Jornades realitzaren multitud de preguntes i aportacions interessants, entre les quals podem destacar les següents:

"Les classes més desfavorides pateixen més la violència física."

Davant la pregunta de quines classes socials presenten més casos de violència de gènere, ens trobam amb el fet que no hi ha distincions pel que fa a aquest tema, però sí que hi ha més casos de violència psicològica entre les classes més altes. Les

classes més desfavorides pateixen més la violència física. El que passa és que les classes més afavorides tenen més recursos per sortir del problema. Contràriament al que pot semblar, països tan avançats com Finlàndia o Suècia presenten un altíssim nombre de casos. A Rússia hi hagué 14.000 dones assassinades l'any passat. En tot l'Estat només hi ha una casa d'acolliment...



Altres comentaris que sorgiren entre el públic foren:

La necessitat de treballar la discriminació oculta que es produeix a les escoles i als instituts.

La possibilitat que els estats siguin sancionats si no compleixen allò prescrit per l'ONU en matèria de violència de gènere.

La necessitat de treballar de forma sistemàtica el masclisme interioritzat entre els i les nostres adolescents.

La necessitat que els jutjats específics no estiguin només oberts de 8 a 15 hores i que tinguin més recursos humans per fer front a la ingent tasca que tenen.

La cabdal introducció de nous hàbits de comportament en les bases socials, la inversió en voluntariat social que realitzaria educació informal i que resultaria molt rendible.

És molt important que, des de les administracions públiques, es tracti el tema de la violència de gènere com allò que és en realitat: una violació de drets humans.

És important la conscienciació de la societat civil i la direcció dels esforços de tots i totes cap a la superació d'aquest problema. □

Reconeixement de mèrits al voluntariat lingüístic per a **Joan Lladonet**, coordinador d'aquesta revista

Pere Polo Fernández

Després de dedicar els seus primers 12 anys de treball a l'ensenyament privat i al col·legi de Montision, Joan Lladonet aprova les oposicions i comença a fer classes a La Soledat, Calvià i St. Llorenç des Cardassar, quan acabava la dècada dels 70 i començava la dels 80. És el principi de l'ensenyament en català, cursets ràpids d'aprenentatge i, cursos per fer-se mestre de català, en els quals va impartir durant un parell d'anys la Didàctica de la llengua, i mentre, per un acord amb altres companys i a través del concurs de trasllats és destinat al Rafal Vell, allà on començarà a fer l'ensenyament en català, és el temps de les aules prefabricades, escoles separades, fins que arriba l'escola nova, quan ja feia un quants anys que es feia tot l'ensenyament en català, són 12 anys a l'equip directiu o de director o de cap d'estudis. Durant la dècada dels 90 fa oposicions a professor de llengua catalana de secundària. Imparteix un any de classe a l'institut de Calvià i després a Aurora Picornell, lloc on ha desenvolupat altres 8 anys de feina. En aquests moments és el quart any que té una comissió de serveis a l'STEI-i, i entre d'altres tasques coordina la revista Pissarra. Durant el mes de desembre de l'any que ha acabat és quan l'OCB li ha fet aquest reconeixement de mèrits, que ell diu que se'l mereixen moltes altres persones que s'han desviscut per ajudar a normalitzar la llengua catalana, sempre havent d'anar a contracorrent i lluitar contra tots els obstacles i entrebancs que els governs del PP han anat posant pel camí.

"...aprenien català i castellà sense cap tipus de problemes, i els pares i mares creien en nosaltres i tampoc no n'ocasionaven."

Què vares sentir quan vares rebre la notícia que t'havien concedit aquest premi 31 de desembre?

Vaig tenir uns quants sentiments alhora, un cert respecte pels actes que s'haurien de realitzar d'anar a recollir el premi i parlar al públic que ompliria l'Auditori i més, si es retransmetia per televisió, ja que mai no m'ha agradat el protagonisme ni ser el centre d'atenció; anecdòticament et puc contar que quan era petit per no haver de pujar damunt un escenari d'un teatre, no vaig dir que tenia el nombre premiat d'una rifa que es feia en el descans d'una obra al meu poble, a Campos. També vaig sentir una mescla d'alegria i orgull perquè se'm reconeixia un

treball, tot i que crec que no havia fet res més que el que em corresponia, com a professional i com a persona que en un moment determinat de la seva vida s'havia sentit estafada per la formació rebuda en la qual se m'havia amagat la meua llengua i la meua cultura, la catalana.

Vàreu tenir facilitats per fer tot l'ensenyament en català al CP Rafal Vell?

Com ja he dit abans, només vàrem tenir els obstacles de les lleis i decrets del Govern que ens feia demanar permís per posar en marxa aquest tipus d'ensenyament, i havies de presentar una extensa documentació per poder endegar els cursos en català. De totes maneres, si hi ha voluntat, els problemes desapareixen, ja que mentre esperàvem el permís, nosaltres ja anàvem fent l'ensenyament en català. Problemes amb el professorat no n'hi va haver cap ni un, érem un equip de mestres molt conjuntat i tots sabíem allà on volíem arribar; amb l'alumnat molt menys, aprenien català i castellà sense cap tipus de



problemes, i els pares i mares creien en nosaltres i tampoc no n'ocasionaven. Aquests arribaven a l'hora de l'admissió d'alumnat, perquè sempre teníem un excés de demanda de places escolars. Estic parlant en passat, perquè fa més de dotze cursos que no som allà i l'ensenyament en català s'ha generalitzat, encara que els obstacles que posa el Govern cada dia són més grossos.

A principis dels 80 hi havia molts de centres que feien l'ensenyament en català?

El primer que va fer l'ensenyament en català va ser el centre privat Mata de Jonc, després el CP Rafal Vell, i més envant crec que varen ser el CP de Montuiri i el de Campos. A poc a poc, i vist l'èxit que s'obtenia a través de trobades de la CENC i de les escoles d'estiu, es va anar generalitzant, fins arribar a la situació actual.

És veritat que fer tot l'ensenyament en català i ensenyar el castellà com a assignatura, perjudica el castellà?

És la mentida més gran que es pot dir sobre aquest tipus d'ensenyament. S'ha comprovat aquí, a València, al Principat i a la Catalunya Nord, que l'alumnat que fa el primer ensenyament en català, aprèn simultàniament la llengua catalana i la castellana, i la catalana i la francesa, pel fet que en l'ambient es troben més aquestes segones llengües i perquè la fonètica del català és més complicada. En canvi l'alumnat que fa el primer ensenyament en castellà, especialment si és castellanoparlant, no arriba a aprendre bé el català en la seva etapa escolar i quan acaba els estudis no la sol saber parlar. Jo he conegut molts pares que al principi es trobaven reticents o no es fiaven d'aquest tipus d'ensenyament i que després han mostrat el seu agraïment pels aprenentatges lingüístics adquirits pels seus fills i filles.

"...l'alumnat que fa el primer ensenyament en català, aprèn simultàniament la llengua catalana i la castellana, i la catalana i la francesa..."



Què deu passar, doncs, amb aquestes persones que diuen que fer el primer ensenyament en català o practicar la immersió lingüística perjudica el castellà?

Aquestes persones tenen motius ideològics, d'odi cap a una llengua que creuen de tercera categoria i que no volen que els seus infants hi dediquin temps, que creuen perdut, i totes les seves declaracions i actuacions freguen la patologia lingüística. Si són catalanoparlants és que tenen vergonya d'una llengua que consideren inferior i un gran autoodi.

Va canviar la situació de posar obstacles a l'ensenyament en català en temps del govern del Pacte de Progrés?

Va ser com una alenada d'aire fresc, va ser el moment en què la Conselleria es va convertir plenament en Conselleria d'Educació, on hi havia gent experta en matèria educativa i lingüística, i que sabien que tots els pobles del món civilitzats intenten recuperar la seva llengua i la seva cultura i fan tot el que poden perquè sigui així. Si haguessin governat durant tres legislatures els avanços haurien estat notables, però la Conselleria actual n'ha destruït molts dels que s'havien fet.

Crec que has format part d'un quants grups de treball que s'han dedicat a elaborar material per a l'ensenyament de la llengua catalana...



Sí, a començament dels 80 es va formar la CENC (Comissió per l'Ensenyament i Normalització del Català) a l'Obra Cultural Balear, i allà ens vàrem organitzar en grups de treball. Vaig pertànyer a un grup que es dedicaria a fer material per a l'ensenyament del català, i vàrem començar fent-ne per a 2n de EGB, perquè consideràvem que Ansa per Ansa era un bon material per a educació infantil i 1r curs. Una vegada acabat, el vàrem enviar al Premi Baldri Reixach i el vàrem guanyar. Aquest llibre va ser editat per l'editorial Eumo, que després va cedir els seus drets a l'editorial Moll, i aleshores vàrem continuar la col·lecció fins a 8è d'EGB. Més envant vàrem fer les correccions oportunes i vàrem elaborar una segona col·lecció per a educació primària i vàrem adaptar els de 7è i 8è, convertint-los en els de 1r i 2n d'ESO, i finalment vàrem publicar els de 3r i 4t.

Mentre fèiem aquest material coordinava els nivells B i C de català per a adults a l'OCB i vàrem acabar publicant material per a aquests nivells, que també va servir per a BUP.

Paral·lelament ens vàrem dedicar a fer llibres de recursos lingüístics i literaris, que s'han publicat en el que s'anomena Projecte Plenamar, el qual està

format per quatre col·leccions: Mar de Fons, Mar de Sons, Mar de Mots i Mar de Jocs. A la primera col·lecció hem publicat com es podia treballar a l'escola la novel·la negra, la d'aventures, la de por i terror, la de ciència-ficció i les rondalles; a la segona hem preparat com treballar les onomatopeies, les endevinalles, les cançonetes, les dites i les frases fetes i els poemes; a la tercera, hem preparat com treballar el diccionari, els còmics, les tècniques narratives, llibrets de lectura per a cada cicle de primària i a la quarta, com treballar l'expressió i la comprensió orals, el lèxic, l'ortografia per a primària i per a secundària a través dels jocs. Tots aquests llibres s'han regalat a totes les escoles, però em consta que han anat desapareixent. De totes maneres l'editorial Moll els distribueix. Com a anècdota he de remarcar que el grup que ens hem dedicat a fer material, que primer vàrem ser Seminari de Català de l'ICE-CENC, i més envant Seminari de Català de la UIB, va aconseguir fa uns deu anys el premi Emili Darder, també en els 31 de desembre.

"Del mereixement ja t'he explicat que hi ha moltes persones que també han fet una feina per ajudar a normalitzar la llengua catalana..."

Em sembla que has fet molta feina i que el premi que has rebut era ben merescut. Què fas a l'STEI-i, a més de coordinar la revista *Pissarra*?

Del mereixement ja t'he explicat que hi ha moltes persones que també han fet una feina per ajudar a normalitzar la llengua catalana, i que jo només he fet el que em corresponia. A l'STEI-i, i especialment a l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics, em dedico a la correcció de textos i llibres en català i a la traducció del català al castellà i viceversa. També he fet algun curset i elaborat unitats didàctiques i les corresponents guies, en corregesc, en traduesc, faig i corregesc CD-ROM, etc., que també se solen enviar a les escoles i instituts.

Com podeu comprovar en Joan viu ben entretingut i continua amb un elevat nivell de feina. Esperam que per molts d'anys. □

UNA PROPOSTA PER A LA MÚSICA TRADICIONAL A SECUNDÀRIA (i II)

Miquel Àngel Bauzà Fuster

Professor de música de l'IES Binissalem

CURS 2004-2005

l'es començava el nou curs sabent que aquests instruments els havíem d'ensenyar dins l'aula, deixant els esplais i els horabaixes com a reforç i no com a bessó de l'aprenentatge. Així doncs, tot i que la directiva no permetia la creació de l'optativa de flabiol i xeremies per qüestions burocràtiques, al departament es decidí introduir a la programació de diversos cursos d'ESO. D'aquesta manera, per exemple, diversos cursos participaren exitosament a la *Com sona l'ESO*, que és un encontre de música tradicional d'IES dels Països Catalans.

Aquest fou un any en què els instruments tradicionals s'integraren dins la dinàmica de l'IES de forma natural, participant a finals de cursos, actuacions diverses, etc., per iniciativa pròpia de l'alumnat sense que el departament de música hi intervingués directament. (Val a dir que això fou possible gràcies a alumnes avantatjats capaços d'ensenyar i engrescar companys. Fins i tot hi ha una alumna, Maria Mesquida, que ja fa classes d'aquests instruments a gent adulta del seu poble.)



Participació a la trobada *Com sona l'ESO*

CURS 2005-2006

En aquest curs tampoc no s'ha pogut iniciar l'optativa de flabiol i tamborino, tot i tenir tots els papers en regla. Enguany, motius de caire "logístic" han estat

els utilitzats per la directiva del centre, que no prioritza ni la música, ni la nostra llengua.

No obstant això, a l'IES de s'Arenal se segueix ensenyant aquests instruments i ja s'ha actuat diverses vegades a la parròquia de s'Arenal, a la colcada de reis del port de Manacor, per Sant Antoni a l'IES, etc., i es té previst partir a Benicàssim a participar al *Com sona l'ESO*. La inèrcia ja juga a favor d'aquests instruments al centre i l'alumnat actua pel seu compte en colles o van a trobades de xeremiers pel seu compte.

(Tot i que s'usen esplais i horabaixes (ja que encara hi ha gent externa a l'IES implicada en el projecte), des del departament de música intentam introduir el seu ensenyament a la programació habitual d'aula i des d'aquí encoratjam a directives d'instituts i entitats municipals a donar el suport que aquestes iniciatives mereixen.)

Així doncs, després d'aquests anys de provatures al departament de música de l'IES s'Arenal, aquests són els pros i els contres que consideram a l'hora d'introduir el flabiol com a instrument d'ús escolar.

DESAVANTATGES

- 1- El canvi pedagògic i la introducció d'un nou instrument que l'alumnat ha d'estudiar tant com la flauta dolça és, en principi, més difícil que la continuïtat amb l'instrumental Orff, a part del repetit sant Benet d'haver de convèncer el professorat existent i el nouvingut que a Mallorca hi ha instruments propis perfectament adaptables a les aules del segle XXI.
- 2- Existeix una manca de preparació, i sovint d'interès, del professorat de música de secundària, que tot i tenir una capacitat més que sobrada per aprendre aquest instrument li és molt més senzill seguir repetint malaltissament des dels Beatles fins a OT o Titànic. És la diferència amb un professorat de música de primària que compta amb una tradició pedagògica en música tradicional bastant competent i desacomplexada.



- 3- Es necessiten activitats d'èxit per poder engrescar l'alumnat en aquesta proposta un tant desviada dels canons estètics imperants. S'ha de jugar amb la motivació i aquesta sovint ve donada per factors externs on ni la nostra llengua i molt menys la música tradicional de Mallorca hi són presents.
- 4- És recomanable, tot i que no imprescindible com demostra l'experiència, un suport d'Equips Directius i Departaments didàctics en especial. No és necessari posar molts obstacles perquè la nostra llengua o la nostra música siguin presents a les aules de secundària, ja n'hi ha abastament.
- 5- S'han d'aprovar optatives als Consells Escolars i a les Comissions de Coordinació Pedagògiques i aquí ens trobam que hi sol haver gent que tot i fer classes de secundària a Mallorca renuncia a usar el català. Desgraciadament, a aquest tipus de professorat l'ensenyament de la música tradicional a una aula li és totalment indiferent i poc motivador.
- 6- Actualment es necessita un pressupost difícilment assumible pels departaments de música d'un IES qualsevol i, per tant, s'han d'aconseguir ajuts municipals o extres. Tot i que els constructors a què hem acudit (Miquel Pou, Guillem Horrach o Miquel Tugores) ens han facilitat fins a extrems insospitables l'adquisició d'instruments, seria molt interessant trobar un sistema d'abaratir costos i realitzar el procés anàleg al que en el seu moment els alemanys realitzaren per introduir la flauta dolça a l'escola.



Andreu David i Aida Pardo tocant plegats al taller impartit pels xeremiers de Santa Maria

AVANTATGES

- 1- L'estètica del canvi entre un professorat, com el de música de secundària, bastant competent i innovador en aquest sentit, juga a favor d'aquesta introducció.
- 2- El sentiment de continuïtat de la música a Mallorca i la col·laboració entre adolescents i gent major que toqui les xeremies són dos motius cabdals.
- 3- La recuperació actual i general dels instruments que formen la colla de xeremiers brinda una oportunitat magnífica als docents per introduir aquest instrument ara, coincidint i aprofitant aquesta bonança.
- 4- La participació a trobades de xeremiers o de música tradicional permet dotar d'àmbits sociolingüístics a adolescents no catalanoparlants per usar la nostra llengua d'una forma natural, no voluntariosa.
- 5- Ara per ara encara és original i pot tenir una certa projecció exterior que permeti als alumnes de música d'un centre de secundària autofinançar-se i partir de viatge a tocar aquests instruments.
- 6- Té un possible ús extern a cercaviles, trobades, etc., a l'aire lliure que la flauta dolça o el xilòfon (instruments amb què la Conselleria dota les aules de música de secundària) no tenen.
- 7- L'optativa de flabiol, tamborino i xeremies està aprovada per la Conselleria amb un currículum propi. A més, existeixen precedents a Catalunya on durant uns anys es desenvolupà una experiència similar a primària.

Crec, per tant, que introduir els instruments tradicionals de la colla de xeremiers com a instruments escolars pot representar més avantatges que inconvenients. Per què usar a l'àmbit escolar la flauta dolça i no el flabiol? Per què no explotar les qualitats dinàmiques que fan d'aquests uns instruments aptes per a qualsevol cercaviles o música de carrer? I si, a més a més, aquests instruments serveixen per integrar dins la cultura pròpia de Mallorca persones novingudes o vingudes de fa temps però que no s'atreveixen... □

🐾 PROJECTE DELS CAVALLS 🐾

EL DESIG DE CONÈIXER COSES NOVES

Judit Mascaró Pons
CEIP Margalida Florit

Els alumnes ja sabien de què tractava fer un projecte, perquè l'any passat, quan tenien 3 anys en van fer un del pintor Torrent. Arran d'una conversa, van anar dient què els agradaria estudiar (elecció del tema): lleons, ratolins, serps, cavalls, com fan mel les abelles, com es fan les sabates... Una volta feta la llista de temes, cadascun va col·locar la seva foto al costat del tema que creien la millor opció, després d'haver-ne xerrat. El que més vots va tenir va ser... **ELS CAVALLS!** Els altres temes sorgits no els vam descartar, els anirem estudiant en ocasions posteriors. Es vol aconseguir que el tema interessi als fillets/es i que sàpiguen tenir un comportament democràtic, tot respectant el que pensen els altres, raonant i explicant la seva opció, sabent arribar a un acord i acceptar-lo.

La propera passa fou dir **tot el que en saben**. Això ho feim perquè s'adonin que ja saben moltes coses, perquè descobreixin que no ho saben tot i que allò que saben, a vegades no és del tot cert. En el transcurs de la conversa es van plantejant també nous dubtes. Però això no els basta, els agradaria **saber moltes coses** i d'aquí que sorgeixin preguntes molt diverses (com riuen els cavalls, com es rompen els ossos, què mengen i beuen, com mamen els petits, com neixen, com es fan carícies, com caminen, com s'estiren...) D'aquesta manera els infants veuen que no ho saben tot i les preguntes els mouen a investigar, essent el motor que mou l'aprenentatge. Els dubtes ajuden a organitzar les coses que ja saben i les que volen saber, estructurant el pensament.

La majoria de les preguntes les van anar responent gràcies a la **col·laboració de les famílies** que van anar ajudant els infants amb la **informació: on i com cercar-la**. Ells mateixos ja coneixen moltes fonts i ho manifesten: llibres, contes, DVDs, internet, revistes, amb entrevistes... Així descobreixen que la informació ens pot arribar de diferents llocs. Cada vegada que sabien una cosa nova, venien de "convidats" al costat meu i explicaven allò descobert als companys/es, així aprenien a expressar-se millor i a treure conclusions, primer **tractant la informació** per després **comunicar-la**. Han descobert moltes coses!

Un cop en aquest moment del projecte vam anar materialitzant allò après amb feines al nostre racó de cavalls, on també hi teníem la informació que hem anat duent, així com els contes, ferradures, blat, civada, pinso, ossos de cavalls, un caixó ple de cavalls i ponis de joguina... Aquí hi han acudit a consolidar allò après, a jugar i a gaudir d'un racó escollit per ells/elles mateixos/es.

També hem fet experiments per comprovar quina quantitat d'aigua és la que es beuen els cavalls.





Es van endur una tasca a casa. Es tracta d'anotar durant dos dies quants de gots d'aigua es bevien. Després vam anotar que la quantitat que més es repetia era 5 gots d'aigua al dia i ho vam posar a un poal gros, fent-hi una retxa fins on arribava. Després amb un article que havia duit un d'ells vam veure que els cavalls bevien uns 20-30 litres diaris. Amb un bòtil de litre vam arribar a la conclusió que dins l'altre poal havíem de posar 20 vegades el bòtil ple. Així ho vam fer i vam fer una retxa fins on arribava. No sabien si 20 litres era molt o poc, si nosaltres ens ho bevíem també cada dia... Amb aquest experiment ells mateixos van arribar a conclusions i van resoldre dubtes. Aquests aprenentatges són els més enriquidors!



Lligant diferents àrees vam fer també cavalls de plastilina i fang (amb volum), recordant així les diferents parts que els formen. Per tots aquests cavalls vam fer una tanca per posar-los en estar llests. Amb unes capsos molt grosses també vam preparar un estable on vam posar els estris dels cavalls i on anaven a jugar amb els cavalls de joguina que ells/es van dur. Allà dins xalaven!

En acabar se'n van endur un dossier amb tot allò fet i après. Ells estan orgullosos de

les seves troballes. Per concloure el projecte vam fer una sortida al Club Hípic on van poder veure de primera mà tot el que necessiten els cavalls...



Cadascun d'ells va pujar damunt un poni i va fer una volta per la pista de carreres.

Per acabar reproduiré les paraules de la Dra. Muñoz, Cati i Maite Sbert: "Les preguntes actuen com a generadores i organitzadores del saber escolar. Així, aquestes desperten el nostre desig de conèixer coses noves, ens ajuden a reflexionar sobre el propi saber i el procés d'aprenentatge. Les preguntes en definitiva, donen sentit a l'educació escolar". I els projectes es basen en elles. És una bella manera de veure l'alumnat avançar. □

LA PROPOSTA DIDÀCTICA DEL TEATRE DE PRODUCCIONS DE FERRO

Toni Gomila Nadal
Pep Lluís Gallardo Llull

Produccions de Ferro neix l'any 2003 per iniciativa d'un grup de persones amb una llarga experiència en el món de les arts escèniques, de la interpretació teatral, i de la gestió pública i de la privada (tant lucratiu com no lucratiu).

Produccions de Ferro produeix espectacles teatrals, propis i per a tercers, i distribueix els espectacles propis o de companyies associades.

L'activitat didàctica de Produccions de Ferro

La major part dels espectacles i activitats d'aquesta productora / companyia es representen a l'àmbit escolar, i és aquesta activitat la que ha orientat en bona mesura la seva forma de crear espectacles.

Dos són els trets bàsics que defineixen aquest treball creatiu: d'una banda l'adaptació a les necessitats dels centres educatius (siguin centres escolars, biblioteques, o centres culturals) i de l'altra, la recerca d'un resultat no només artístic sinó també pedagògic.

* **Espectacles adaptats** als continguts sol·licitats - com *Qui envolta Sant Antoni*-, a la temàtica -*Vos mostra la biblioteca, o Tintín i els seus amics*-, a les necessitats curriculars -*Calidoscopi* per la presència de Villalonga a Selectivitat-, en la durada, a les edats (disposam d'obres dirigides a públic de 3 a 8 anys, de 8 a 12 i de 12 a 16, i per a adults), en les dimensions, en el cost, representats a l'aula i a teatres, etc.

* **Espectacles que cerquen l'aprofitament didàctic.** Des dels inicis, el contacte amb professorat i pedagogs és constant, dels quals en destaquen els acords amb la Fundació Casa Museu Llorenç Villalonga de Binissalem, amb l'elaboració de les unitats didàctiques per a *Calidoscopi*, i l'acord semblant, amb la Fundació Pública Antoni M. Alcover de Manacor, per l'elaboració del material didàctic per a tots els espectacles a partir de la rondallística d'Alcover.

Espectacles de 3 a 12 anys:

EL PROFESSOR SORPRESES

L'any 2003, Produccions Ferro, creà el personatge del **PROFESSOR SORPRESES** interpretat per Pep Lluís Gallardo i dirigit per Joan Gomila. El peculiar Professor Sorpreses basa les seves actuacions en dos pilars; d'una banda la utilització de material de rebuig, creant històries inversemblants amb elements singulars, i de l'altra, les companyies: sempre va acompanyat dels seus ajudants, la **cadira Jerònia**, la **maleta Matilda**, el **telèfon Josep** i la seva **cusseta Xola**. Elements fantàstics tots ells, que cobren vida pròpia i converteixen el que seria un monòleg del Professor en un espectacle amb cinc intèrprets.

Fins al moment ha presentat quatre espectacles, **AQUELL INFANT I AQUELL PADRÍ**, que conta una història intergeneracional. **EL PROFESSOR SORPRESES I ELS SECRETS DELS LLIBRES**. Visita els racons secrets de la biblioteca. La biblioteca queda decorada en 5 racons: contes de la mar, països llunyans, reis i princeses, rondalles i teatre, animals. Els nins descobren cada racó i elegeixen un conte de cada racó, quan han visitat tota la biblioteca decideixen el conte a contar. **TINTÍN I ELS SEUS AMICS**. Espectacle creat



per donar a conèixer el personatge Tintín i l'obra d'Hergé en motiu del 75è aniversari de la creació del personatge. **EL PROFESSOR SORPRESES I LA SEVA MASCOTA**. Basat en el conte de Bernardo Atxaga, Xola i

els lleons, conta l'entrançable història de la cusseta Xola, la mascota del Professor, que creu ser una lleona...



Espectacles de 3 a 12 anys:

EL DOCTOR BURBALLA

L'any 2005 Produccions de Ferro crea el personatge del **DOCTOR BURBALLA**, que tot ho arregla amb una rondalla, interpretat per Antoni Gomila i assessorament escènic de Joan Gomila.



Aquest personatge representa un animat metge d'urgències, que té per objectiu fer una revisió mèdica als espectadors i sempre els receptarà la mateixa medicina: una rondalla.

Així, tot explicant una rondalla on la participació dels infants serà imprescindible, el doctor recrearà el món de les rondalles de Mossèn Alcover agafant els aspectes més universals dels contes, amb especial cura amb el llenguatge (explicant els arcaïsmes, i donant un sentit didàctic a la representació) que introdueix l'audiència a l'ús de la llengua des d'un punt de vista integrador i amable per a poblacions urbanes poc familiaritzades amb la versió més dialectal de la llengua catalana.

Espectacles de 3 a 12 anys:

FERRERET

La Companyia Ferreret va néixer el 1998 per cobrir un espai d'animació, fantasia i entreteniment en teatre per a infants.

Després dels espectacles *L'arbre el meu amic* i *Anomé* arriba **EL CASTELL D'IRÀS I NO TORNARÀS**, una de les rondalles mallorquines de caire meravellós més extensa i completa. La Companyia Ferreret fa un plantejament diferenciat respecte de les propostes més tradicionals de les rondalles. La música, el vestuari i l'espai escènic ens recorden més un espectacle d'aventures de cinema que no de teatre.



Espectacles de 12 a 16 anys:

JAUME MANRESA

Músic, actor i filòleg. Ha treballat sobretot la tècnica del clown i l'expressió corporal. És membre del grup Antònia Font i ha participat en diferents companyies en espectacles teatrals.

EN JOANET DE SA

GERRA Una història de cega ambició, de desig desmesurat i de cobdícia sense fre per acabar advertint-nos del perill de ser fagocitats per les nostres més baixes passions, víctimes de la nostra insaciable fam de poder més enllà dels límits que ens suggereix el propi seny. La nostra proposta trasllada l'esperit de la rondalla, del temps i del país eminentment pagès en què fou escrita a la societat moderna actual.



Espectacles a partir de 16 anys:

CALIDOSCOPI v.

L'espectacle que presentam -basat en contes de Llorenç Villalonga com *L'illa engolida*, *L'encobridor*, *Aquella Arcàdia perduda*, i en diferents fragments de les novel·les *Bearn*, *Mort de dama*, i *El misantrop*- pretén seduir l'espectador, capturar-lo i viciar-lo a la lectura de l'obra d'un dels autors més grans del s. XX.

L'univers que pretenem donar a conèixer al públic són les inquietuds de Villalonga sobre el progrés i també sobre la decadència de la societat. Al mateix temps, cercam refermar l'esperit mediterrani com a àmbit de la nostra cultura. La proposta de *Calidoscopi v* és fer un muntatge que insisteixi en la reivindicació de l'autor literari i dibuixi el personatge que va ser Llorenç Villalonga. Però tenim també una altra intenció, potser més ambiciosa: que pugui agradar als joves i que, en conseqüència, els acosti a un autor que parla de fets, ambients i personatges molt allunyats de la manera de viure d'ara, però que tenen un substrat de veritat i d'intemporalitat que cal redescobrir. □

MATERIAL ELABORAT I PUBLICAT RECENTMENT PER L'ESCOLA DE FORMACIÓ EN MITJANS DIDÀCTICS DE L'STEI-I



CD-ROM



Patis urbans de les Illes Balears



Patis urbans de les Illes Balears (2006). Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i, Conselleria de Cultura del Govern de les Illes Balears.

El CD-ROM *Els patis urbans de les Illes Balears* té diferents

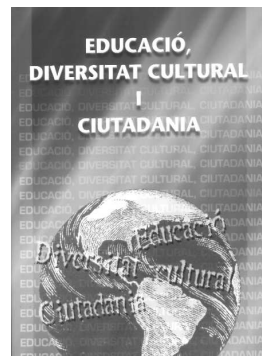
apartats a la introducció per tenir una idea general sobre tot el que després es podrà veure i llegir de cada pati en particular. Mentre es va rebent i llegint la informació, es pot sentir música de fons a través del CD. Es pot contemplar i llegir la informació del pati que es vulgui a partir de l'índex o del mapa. També es pot trobar el pati escollit, si s'escriu el nom o un fragment del contingut al lloc indicat de la pàgina de l'índex, i es poden contemplar els patis amb panoràmica esfèrica. Cada pati té la descripció exterior de l'edifici i del pati corresponent, unes notes històriques i les referències bibliogràfiques d'on s'ha extret la informació i d'on se'n pot extreure més. També hi ha uns quants patis que tenen l'apartat "literatura i llegenda", si existeixen poemes o narracions populars sobre aquests. A més, es poden veure els patis des de tots els angles i alguns aspectes particulars i generals de cada un d'ells, a més d'alguns detalls en primer pla. Es pot conèixer l'origen, l'evolució històrica i el destí actual de cada pati, es pot descobrir l'estructura arquitectònica general dels edificis que contenen els 54 patis que es poden trobar al CD i saber quins estils arquitectònics han inspirat els diferents edificis amb pati.

Va acompanyat d'una guia didàctica on s'hi pot trobar la indicació dels objectius, els continguts generals i la metodologia o la tècnica que es pot utilitzar individualment o en grup per aprendre els continguts que s'exposen.



LLIBRES

AAVV (2006). *Educació, diversitat cultural i ciutadania.* Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i, Ensenyants Solidaris i Govern de les Illes Balears. Amb el suport de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears i de l'ONGD Ensenyants Solidaris.



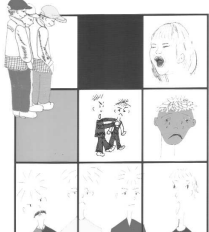
El Sindicat de treballadores i treballadors de l'ensenyament, intersindical de les Illes Balears (STEI-i) va organitzar el Seminari Internacional **Educació, diversitat cultural i ciutadania**. Durant tres dies els participants es varen poder enriquir amb les aportacions que varen fer els ponents en una sèrie de conferències que tractaven sobre educació i ciutadania a Amèrica llatina, sobre quina podia ser la millor política educativa per a aquest segle, quina havia de ser l'adequada formació inicial i permanent del professorat per poder educar un alumnat divers, varen poder conèixer el fenomen de l'emigració juvenil a través del cas peruà, i també aquest mateix tipus d'emigració però des de la perspectiva marroquina. Varen poder fer un recorregut històric i normatiu sobre la immigració, el treball i la ciutadania a l'Estat espanyol i varen poder arribar a conèixer com han evolucionat i cap a on deriven els conceptes de democràcia i ciutadania o anar a la recerca de la ciutadania perduda i saber si a mesura que passa el temps ens estam convertint més en ciutadans o en consumidors. Finalment es va intentar esbrinar si era possible conviure entre cultures diverses a través de ponències, taules rodones i intervencions dels assistents.

S'han recollit la majoria de ponències i s'han relatat les intervencions de les persones que varen intervenir a les taules rodones i algunes de les intervencions de les persones que assistien al Seminari.



L'ASSETJAMENT ESCOLAR

Orientacions per a la prevenció i la intervenció



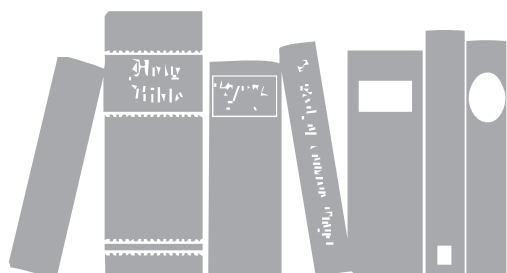
GUIA DEL PROFESSORAT
José M^a Avilés Martínez

AVILÉS MARTÍNEZ, José M^a; traducció i revisió: **Bartomeu Cantarellas; Joan Lladonet (2006).** *L'assetjament escolar. Orientacions per a la prevenció i la intervenció.* Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i.

El fenomen de l'assetjament no és nou, però en els darrers anys és quan se n'està fent més ressò

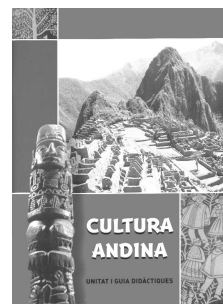
social. Així, alguns governs, sobretot dels països nòrdics, són els que destinen una part important del seu producte interior brut en educació, per resoldre, entre d'altres, aquestes qüestions. A l'STEI-i és una problemàtica que preocupa molt i des de fa temps ja s'hi han dedicat una sèrie de jornades i seminaris per tal d'analitzar la situació des del punt de vista docent (malalties psicosocials) i de la seva repercussió en la societat. Per això el Sindicat va creure i creu que és la seva obligació treballar per tal de trobar els camins que millorin la tasca docent en un ambient que propiciï l'aprenentatge i la convivència, i fer totes les passes possibles per aturar aquests comportaments agressius. Per això s'ha publicat aquest llibre que intenta ser un d'aquests camins que puguin ajudar el professorat a reconduir situacions de maltractament entre iguals.

José María Avilés és un dels primers estudiosos a l'Estat espanyol del bullying. Els seus estudis, conferències, seminaris i jornades són ben coneguts per molts i moltes docents. Com diu ell, cal fer alguna cosa més que la conscienciació i la sensibilització sobre l'assetjament, cal que les actuacions educatives abordin estratègies, metodologies i tècniques per tal d'aturar el maltractament.



UNITATS DIDÀCTIQUES

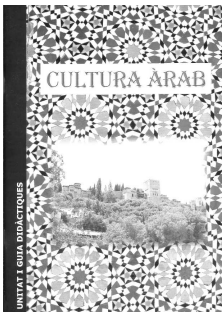
AAVV; traducció i autora del Solucionari: **Catalina Thomàs Galmés;** correcció i adaptació: **Joan Lladonet (2006):** *Cultura andina* (unitat, guia didàctica i solucionari en dos quadernets). Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i. Amb el suport de la Conselleria d'Educació i Cultura i la Conselleria d'Immigració i Cooperació del Govern de les Illes Balears.



Aquesta és una unitat didàctica que ha estat traduïda i modificada, per tal d'adaptar-la a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Comença amb una introducció sobre la immigració en xifres, llocs de destí i d'origens. El mòdul 1 tracta de les característiques de la població andina, la població urbana i rural i la dona en el món andí. El mòdul 2 tracta de la història i de la cultura andines, del seu mitjà de subsistència principal que és l'agricultura i de les principals llengües del món andí com són el quítxua i l'aimara. El mòdul 3 aprofundeix en el coneixement dels costums i de les festes del poble andí, de la seva religiositat i també s'hi pot trobar una mostra de la producció literària.

Cada apartat conté la corresponent activitat que es desglossa de la manera següent: una descripció de l'activitat, els objectius que vol aconseguir, les àrees d'ensenyament que s'hi relacionen, els materials necessaris per fer-la, el temps necessari per dur-la a terme i el desenvolupament de l'activitat. A més cada una de les activitats en té de complementàries, amb preguntes que necessiten respondre, amb temes que s'han d'investigar, amb debats que s'han de realitzar, amb la proposta de com s'han d'avaluar i altres variants d'aquestes activitats. Al final hi podeu trobar la bibliografia i pàgines web per si es vol ampliar la informació.

A més, conté un solucionari de les activitats simples i de les complementàries de la unitat didàctica i suggeriments per al seu desenvolupament quan les activitats són obertes o que poden tenir més d'una solució.



AAVV; traducció i autora del Solucionari: Catalina Thomàs Galmés; correcció i adaptació: Joan Lladonet (2006): *Cultura àrab* (unitat, guia didàctica i solucionari en dos quadernets). Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i. Amb el suport de la Conselleria d'Educació i Cultura i la Conselleria d'Immigració i Cooperació del Govern de les Illes Balears.

Aquesta és una unitat didàctica que ha estat traduïda i modificada, per tal d'adaptar-la a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Comença amb uns criteris pedagògics i un mapa conceptual sobre l'Islam. La unitat didàctica es divideix en tres parts: **el món àrab** que explica la diferència entre àrabs i musulmans, tracta el tema de la llengua àrab i la seva influència, a més de tenir en compte la llengua tamazight i ens parla dels mesos i festes del calendari musulmà; **l'Islam**, que ens l'explica com a civilització, com a religió i ens aporta quins són els seus grans pilars, ens explica la vida del seu profeta i del seu llibre sagrat, l'Alcorà, i de les seves **manifestacions culturals**, d'entre les quals ens explica el Ramadà, també ens parla del tipus d'alimentació, de textos de literatura àrab i d'algunes de les seves influències.

Igual que a la cultura andina, cada apartat conté la corresponent activitat que es desglossa de la manera següent: una descripció de l'activitat, els objectius que vol aconseguir, les àrees d'ensenyament que s'hi relacionen, els materials necessaris per fer-la, el temps necessari per dur-la a terme i el desenvolupament de l'activitat. A més cada una de les activitats en té de complementaries, amb preguntes que necessiten respondre, amb temes que s'han d'investigar o analitzar, amb debats que s'han de realitzar, amb la proposta de com s'han d'avaluar i altres variants d'aquestes activitats. Al final hi podeu trobar un glossari de paraules més pròpies de la cultura àrab, la bibliografia i pàgines web per si es vol ampliar la informació.

A més, conté un solucionari de les activitats simples i de les complementàries de la unitat didàctica i suggeriments per al seu desenvolupament quan les activitats són obertes o que poden tenir més d'una solució.




"SECRETARÍA DE LA MUJER DE USTEA"; traducció de Joan Lladonet; adaptació i biografies d'Àngels Cardona (2006): *Dones d'ahir, dones de demà*. Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i. Amb la col·laboració de l'Associació de Dones Educadores de les Illes Balears, l'Institut Balear de la Dona i la

Conselleria de Presidència i Esports del Govern de les Illes Balears.

En realitzar aquesta unitat didàctica es podran conèixer algunes dones que al llarg de la història han destacat a les Illes Balears per la seva implicació pública, tant en l'àmbit polític, artístic o històric, el de la creació literària, o en altres arts, com en el dels moviments socials.

Generalment hi ha poques referències a les aportacions de les dones al desenvolupament humà. S'obliden els llibres de text que les dones han estat recol·lectores, agricultores, escultores, inventores, alquimistes, sanadores, compositoras, pintores, etc., i, a més, grans "economistes". Amb aquesta unitat didàctica es pretén retre un reconeixement a totes elles, a les que han passat a formar part del nostre referent històric i a aquelles altres, treballadores ocultes, silenciades, que han fet possible en gran part qui som.

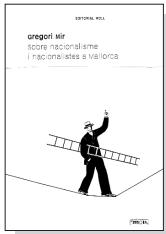
A més de la informació s'hi pot trobar la programació: objectius, continguts, metodologia i avaluació. A més s'hi pot fer feina a primària i a secundària; per això hi trobareu les corresponents propostes didàctiques a través de fitxes d'investigació. □



ESCOLA DE FORMACIÓ
EN MITJANS DIDÀCTICS

NOTA: Aquest material s'ha realitzat a l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i i ha estat dirigit i coordinat per Pere Polo. Al carrer Marià Canals, 13, el podreu trobar.

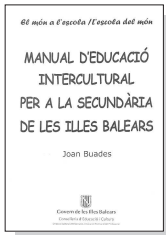
Llibres i DVD



Mir, Gregori (2006)

Sobre nacionalisme i nacionalistes a Mallorca
Palma. Editorial Moll (Els Llibres de Pròsper, 7)

Gori Mir ens ofereix en el present volum una col·lecció d'assajos inèdits sobre alguns dels noms més rellevants que ha donat el catalanisme polític i cultural de Mallorca al llarg del segle XX: des de Miquel dels Sants Oliver i Gabriel Alomar fins a Josep Melià, passant pel grup de la revista La Nostra Terra, Joan Estelrich o Joan Mascaró. Persones que varen ser "catalans de Mallorca" i que desmenteixen per complet que la societat mallorquina moderna sigui una societat decadent.

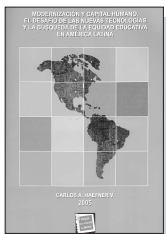


Buades, Joan (2006)

El món a l'escola/L'escola del món. Manual d'educació intercultural per a la secundària de les Illes Balears.

Palma. Direcció General d'Ordenació, Innovació i Formació del Professorat. Secció de Material Didàctic i Divulgació Educativa.

Cal resoldre la tasca educativa que tenen encomanada els docents en uns moments que hi ha hagut una allau de moviments culturals de tots els indrets del món que han arribat a aquesta terra. Aquest és l'objectiu d'aquest manual, a més de ser una eina pràctica per ajudar-nos a canviar l'institut. Està concebut pensant en el professorat amb inquietuds, amb ganes de fer feina i capacitat d'innovació que sol suplir amb imaginació, entusiasme i compromís social allò que manca -encara- de suport institucional.



Haefner V., Carlos A. (2005)

Modernización y capital humano. El desafío de las nuevas tecnologías y la búsqueda de la equidad educativa en América Latina

México. Editorial del Magisterio Benito Juárez, del Sindicato Nacional de Trabajadores de la Educación de México

Aquest text intenta aproximar-se al context de canvi que experimenten avui les societats, comunitats i persones, derivat d'una modernització radicalitzada que estén i configura la vida social. En aquestes reflexions, l'educació es consolida com un actor fonamental, tant pels actuals nivells d'afectació com per la seva rellevància per potenciar el desenvolupament dels països en la recerca de la igualtat d'oportunitats.

Fraser, N.; Honneth, A. (2006)

¿Redistribución o reconocimiento?

Madrid. Ediciones Morata, S. L. i Fundación Paideia Galiza

Aquest llibre recull el debat entre Nancy Fraser i Axel Honneth al voltant de la idea de justícia, intentant omplir el buit teòric que existeix avui entre la "redistribució" i el "reconeixement" com a metes fonamentals per construir una societat més justa.

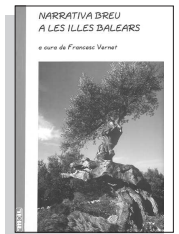


AAVV (2006)

(Selecció i propostes didàctiques a cura de Francesc Vernet; introducció i notícia dels autors a càrrec de Bartomeu Carrió)

Narrativa Breu a les Illes Balears
Palma. Editorial Moll (Sol alt,12)

Aquesta antologia de relats constitueix una mostra molt representativa de la narrativa breu a les nostres Illes des de principis del segle XX fins a l'actualitat, i permet observar l'evolució de la nostra literatura des del modernisme, passant pel boom dels anys 70, fins a les manifestacions actuals dels autors més joves.

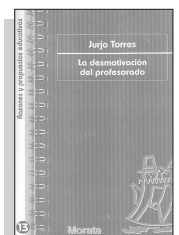


Torres, Jurjo (2006)

La desmotivación del profesorado

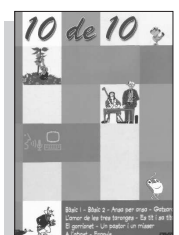
Madrid. Ediciones Morata, S.L.

Amb molta freqüència s'escolten converses entre el professorat que posen de manifest sentiments de desconcert i insatisfacció sobre el treball en els centres i, el que és pitjor, mostren certa incredulitat davant la possibilitat que les coses puguin millorar. La sensació de derrota paralitza un sector important del personal docent i el seu desig és intentar abandonar les aules al més aviat possible.



DVD: 10 de 10

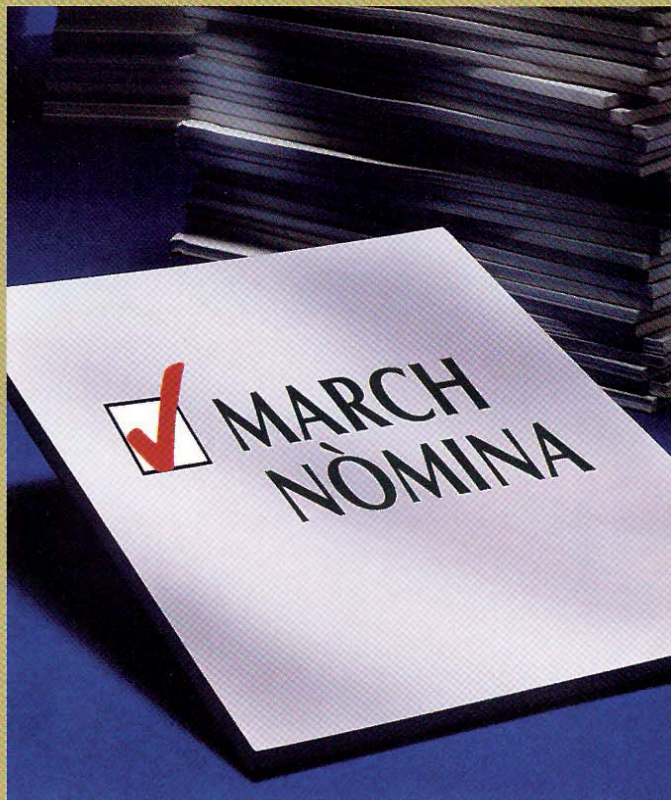
Block i Documenta Balear presenten l'actualització dels 10 millors programes multimèdia desenvolupats per l'empresa de més experiència en programes educatius i culturals a les Illes Balears: **Bàsic 1, Bàsic 2, Ansa per Ansa, Gatzara, L'amor de les tres taronges, Es tit i sa tita, El gorrionet, Un pastor i un missèr, A l'abast i Ergovis**. Si voleu saber la diferència que hi ha entre avorrit i divertit, obriu aquest DVD i tendreu la satisfacció assegurada.



SERVEI NÒMINA

Oferta especial per a personal docent

Has examinat la teva nòmina?



Afegeix punts a la teva
qualitat de vida:

- Assegurança d'accidents sense cost.
- Assegurança multiassistència sense cost.
- Condicions especials a préstecs personals i hipotecaris, avançaments de nòmina, dipòsits a termini, plans de pensions i fons d'inversió.
- Servei de banca a distància.
- Targetes VISA i 4B-MasterCard.

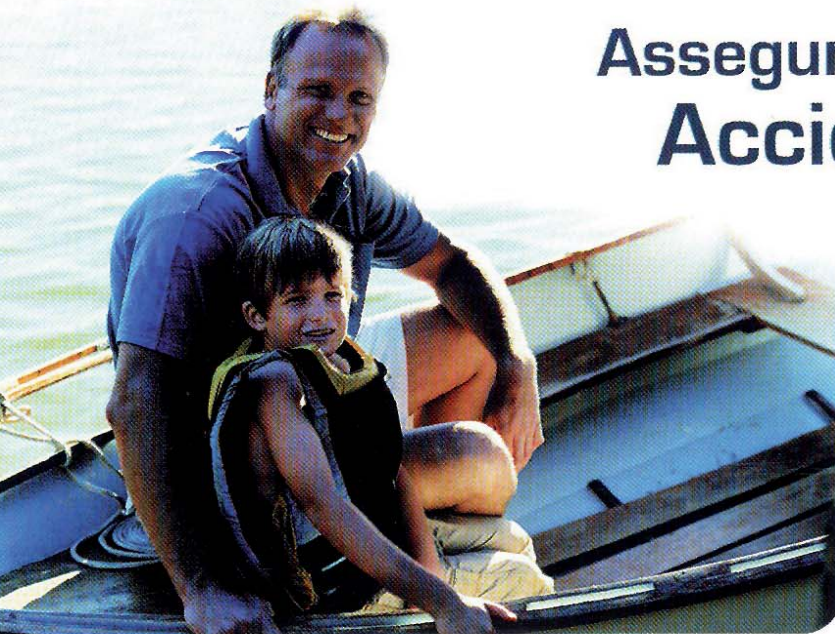
Informi-se'n a les nostres oficines o telefonant al **901 111 000**



Condicions especials
per pertànyer a l'

STEI-i
INTERSINDICAL

Assegurança Accidents Personals



Perquè no pateixis
més del compte...

- Per una **prima molt petita**, estaràs protegit davant les conseqüències d'un accident.
- Tindràs la seguretat de **no resultar una càrrega familiar** si quedes incapacitat per treballar.
- Pots triar l'àmbit de cobertura (**professional, extraprofessional o total**).

Truca'ns ara!

901 500 300

www.atlantis-seguros.es

Visita **ATLANTIS a Palma:**

C. Francesc de Borja Moll, 10

Tel. 971 71 86 81